

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

**A PARENTAL PARTICIPATION IN PRIMARY SCHOOL EDUCATION
MANAGEMENT BANGKAPI DISTRICT BANGKOK**

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยครุสุริยเทพ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต
ปีการศึกษา 2562

**A PARENTAL PARTICIPATION IN PRIMARY SCHOOL EDUCATION
MANAGEMENT BANGKAPI DISTRICT BANGKOK**

BY

WANIDA PHATPHEANG

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT

**OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE MASTER OF EDUCATION
IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
SURYADHEP TEACHERS COLLEGE**

GRADUATE SCHOOL, RANGSIT UNIVERSITY

ACADEMIC YEAR 2019

วิทยานิพนธ์เรื่อง

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

โดย
วนิดา พัฒเพ็ง

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยรังสิต
ปีการศึกษา 2562

รศ.ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ
ประธานกรรมการสอบ

ดร.วัลลภา เฉลิมวงศาเวช
กรรมการ

ดร.จุลดิศ คัญทัพ
กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ผศ.ร.ต.หญิง ดร.วรรณิ์ สุขสาตร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

30 กรกฎาคม 2562

Thesis entitled

**A PARENTAL PARTICIPATION IN PRIMARY SCHOOL EDUCATION
MANAGEMENT BANGKAPI DISTRICT BANGKOK**

by

WANIDA PHATPHEANG

was submitted in partial fulfillment of the requirements
for the degree of Master of Education in Educational Administration

Rangsit University
Academic Year 2019

Assoc.Prof.Phacharawit Chansirisira, Ed.D.
Examination Committee Chairperson

Wallapa Chalermvongsavej, Ph.D.
Member

Juladis Khanthap, Ph.D.
Member and Advisor

Approved by Graduate School

(Asst.Prof.Plт.Off. Vanee Sooksatra, D.Eng.)

Dean of Graduate School

July 30, 2019

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ได้ด้วยดีโดยได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลือ ชี้แนะแนวทางและให้คำปรึกษาจากคณะกรรมการและที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ซึ่งระกอบด้วย ดร.จตุติศ คัญทัพ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นายไสว จุฬา ผู้อำนวยการ โรงเรียนไขศรีปราโมxonุสรณ์ นายประวิทย์ เป้าชาติ รองผู้อำนวยการ โรงเรียนไขศรีปราโมxonุสรณ์ ดร.ประมุข ชูสอน อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ นางสาวสุชีรา เล่นวาริ นักวิชาการศึกษานานาชาติพิเศษ หัวหน้าฝ่ายการศึกษา นายนิทัศน์ รักไทย ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านบางกะปิ นายไสว จุฬา ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนไขศรีปราโมxonุสรณ์ นายประวิทย์ เป้าชาติ รองผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนไขศรีปราโมxonุสรณ์ และดร. สุรวีร์ รุ่งเรือง กรรมการบริหารโรงเรียนศรีวิทยาปากน้ำ ที่ได้ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ข้อมูลที่เป็ประโยชน์สำหรับการวิจัย และให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต ทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุน ตลอดจนให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆจนทำให้ผลการวิจัยในครั้งนี้ประสบผลสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

สุดท้ายนี้ เหนือสิ่งอื่นใด ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา สมาชิกภายในครอบครัวทุกคน ที่ให้การสนับสนุนและคอยให้กำลังใจเสมอมา และกราบขอบพระคุณ ครู อาจารย์ ทั้งในอดีตและปัจจุบันที่ให้การอบรมสั่งสอนและเกื้อหนุนให้มีวิชาความรู้ตลอดจนผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จในครั้งนี้ทุกท่าน คุณงามความดี คุณประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์นี้ขอมอบแด่ทุกท่านที่กล่าวมาข้างต้นนี้ด้วยความยินดียิ่ง

วนิดา พัฒเพ็ง

ผู้วิจัย

6007008 : สาขาวิชาเอก: การบริหารการศึกษา; ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง, การจัดการศึกษา, ระดับประถมศึกษา

วนิดา พัฒเพ็ง: การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร (A PARENTAL PARTICIPATION IN PRIMARY SCHOOL EDUCATION MANAGEMENT BANGKAPI DISTRICT

BANGKOK) อาจารย์ที่ปรึกษา: ดร.จตุติศ คัญทัพ, 121 หน้า.

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร และเพื่อศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ อายุ และการศึกษา ผู้ปกครองระดับประถมศึกษา ของนักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 354 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป ตามลำดับ

2) แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร พบว่า (1) ด้านวิชาการ มีแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอยู่ 6 ด้าน (2) ด้านงบประมาณ มีแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอยู่ 3 ด้าน (3) ด้านการบริหารงานบุคคล มีแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอยู่ 3 ด้าน และ (4) ด้านการบริหารทั่วไป มีแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอยู่ 7 ด้าน

ลายมือชื่อนักศึกษา ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

**6007008 : MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION;
M.ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)**

**KEYWORDS : PARENTAL PARTICIPATION, EDUCATION MANAGEMENT,
PRIMARY SCHOOL**

**WANIDA PHATPHEANG: A PARENTAL PARTICIPATION IN PRIMARY
SCHOOL EDUCATION MANAGEMENT BANGKAPI DISTRICT BANGKOK. THESIS
ADVISOR: PROF. JULADIS KHANTHAP, Ph.D., 121 p.**

The purpose of this research was to study the parents’ participation the management of primary education in schools under the Bangkok District Office, Bangkok, classified by gender, age and educational level. The sample of this study was 354 parents of primary education students in schools under the Bangkok District Office in Bangkok. The five-rating scale questionnaire was used as a research instrument with a reliability of 0.86 Data was analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation.

The results of the research were as follows:

1) Overall parents’ participation in the management of primary education in schools under the Bangkok district office, Bangkok was at a moderate level. When considering each aspect found that the most aspect of academic management is followed by financial management, personnel management and general management.

2) The guidelines for parents' participation in educational management of primary schools under the Bangkok district office Bangkok. It was found that 1) Academic aspect, there were 6 guidelines for parents' participation. 2) Financial management, there were 3 guidelines for parents' participation. 3) Personnel management, there were 3 guidelines for parents' participation. and 4) General administration, there were 6 guidelines for parents' participation.

Student’s Signature Thesis Advisor’s Signature

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญรูป	ช
บทที่ 1	
บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	7
1.3 คำถามการวิจัย	7
1.4 ขอบเขตด้านประชากร	8
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	9
1.7 กรอบแนวคิด	10
บทที่ 2	
ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
2.1 หลักการแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา	11
2.2 แนวคิดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	23
2.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา	40
2.4 ข้อมูลพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษา (ข้อมูลสารสนเทศ ปีการศึกษา 2561)	55
2.5 วิจัยที่เกี่ยวข้อง	56
บทที่ 3	
ระเบียบวิธีการวิจัย	63
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	63
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	64
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	66

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	66
บทที่ 4 ผลการวิจัย	68
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	68
4.2 ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล	68
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	69
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	83
5.1 สรุปผลการวิจัย	83
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	85
5.3 ข้อเสนอแนะ	92
บรรณานุกรม	94
ภาคผนวก	100
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถาม	101
ภาคผนวก ข หนังสือขอเชิญผู้ตรวจสอบวิจัย	103
ภาคผนวก ค ตาราง ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ของแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด การศึกษาระดับประถมศึกษาโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขต บางกะปิ กรุงเทพมหานคร	109
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	112
ประวัติผู้วิจัย	121

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1	49
4.1	69
4.2	70
4.3	73
4.4	75
4.5	76
4.6	79
4.7	81

สารบัญรูป

รูปที่

หน้า

1.1 กรอบแนวคิด

10

บทที่ 1

บทนำ

1. 1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาคือกระบวนการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตนเอง มีความรับผิดชอบต่อ ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและความสามารถสูง พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งยังคาดหวังให้คนไทยทุกคนได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา สามารถเป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อเป็นเป้าหมายของการพัฒนาประเทศสู่ ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 (กระทรวงศึกษาธิการ,2551)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 10 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542) ระบุว่า “การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิ และโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายการจัดการศึกษาสำหรับบุคคล ซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคมการสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิ และโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถ พิเศษต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น” และคำสั่งหัวหน้า คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 28/2559 ลงวันที่ 15 มิถุนายน 2559 เรื่อง ให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายเพื่อ ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างโอกาสทางการศึกษาและความเป็นธรรมใน สังคม แก้ปัญหาความยากจนตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน (สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล,2561)

กรุงเทพมหานครเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษมีระเบียบการปกครองตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร โดยมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมาจากการเลือกตั้งและเป็นผู้กำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครและตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการศึกษา มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาให้เด็กในพื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ทั้งองค์ความรู้มีคุณธรรมและมีทักษะในการดำรงชีวิต โดยสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทสามัญศึกษาของกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร จัดการศึกษาในระบบอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารการจัดการเรียนรู้ เป็นศูนย์กลางเครือข่ายสารสนเทศด้านการศึกษา ส่งเสริมให้โรงเรียนมีระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (สำนักการศึกษา, 2561) กรอบทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 -2574 เป็นเสมือนหนึ่งแผนที่นำทางให้ระบบการศึกษาไทยสามารถพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของทุนมนุษย์ที่มีอยู่ในตัวตนของแต่ละบุคคลให้เต็มตามศักยภาพสำหรับประชากรทุกช่วงวัย ภายใต้บริบทเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและของโลกที่เป็นพลวัต การศึกษาจึงนับเป็นปัจจัยพื้นฐานของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในการสร้างความได้เปรียบ เชิงเปรียบเทียบ (Comparative Advantage) เพื่อให้ประเทศสามารถแข่งขันในเวทีโลก และเป็นกลไกที่ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม จึงมีความสำคัญอย่างมากกับ ทุกกลไกในการขับเคลื่อนประเทศที่แต่ละประเทศทั่วโลกต่างให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพราะเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของมนุษย์ให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 (กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2558)

สถิติกรุงเทพมหานคร ปี 2558 ระบุว่า กรุงเทพมหานครมีเด็กและเยาวชนวัยเรียน (อายุ 6 - 18 ปี) จำนวน 843,906 คน กรุงเทพมหานครสามารถจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่กรุงเทพมหานครจำนวน 295,102 คน คิดเป็นร้อยละ 34.97 (ทั้งนี้ ไม่รวมข้อมูลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของหน่วยงานที่ไม่ได้สังกัดกรุงเทพมหานคร) โดยมีโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 437 โรงเรียน กระจายในพื้นที่ 50 สำนักงานเขตกรุงเทพมหานครเน้นการจัดการศึกษาในระดับเด็ก เนื่องจากการจัดการศึกษาขั้น

พื้นฐานในพื้นที่กรุงเทพมหานครมีสถานศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ ประกอบด้วยหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เป็นต้น ซึ่งแต่ละหน่วยงานมีหน้าที่ร่วมจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งสิ้น ดังนั้น เด็กและเยาวชนวัยเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเมื่อจบการศึกษาในแต่ละระดับนั้นมีโอกาสในการเลือกศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาต่างๆ ทั้งในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และในส่วนของภาคเอกชน หรือหน่วยงานของภาครัฐ เช่น ระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) ที่อยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีเป็นจำนวนกว่า 100 แห่ง เป็นต้น (สำนักงานการศึกษา, 2561)

จากปัญหาความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองดังกล่าว ส่งผลให้พ่อแม่ต้องทำงานไม่มีเวลาเลี้ยงดูลูก หรือเลี้ยงดูในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม ปล่อยให้เด็ก ไม่มีเวลาในการส่งเสริมหรือมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเด็กแล้วยังมีสาเหตุที่เกิดจากความไม่รู้ความเข้าใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษา โดยผู้ปกครองมีความเข้าใจว่าการศึกษาเป็นเรื่องของโรงเรียนทั้งหมดพ่อแม่ลดบทบาทในการเป็นครูของลูกๆ โดยมอบหน้าที่ทางการศึกษาให้เป็นเรื่องของโรงเรียนโดยสิ้นเชิง ซึ่งความเข้าใจดังกล่าวของผู้ปกครองนั้นส่งผลต่อการศึกษาและการดำเนินชีวิตของเด็กเป็นอย่างมาก ดังนั้นผู้ปกครองจึงมีส่วนสำคัญในการจัดการศึกษาของเด็กเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการดำรงชีวิตซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับที่ทุกคนมีโอกาสได้เข้ารับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน มีโอกาสได้รับการจัดเวลาทางสังคมจากโรงเรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการดำเนินชีวิตในสังคม มีความรู้พื้นฐานที่จะสามารถนำไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในอนาคต ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 1 บททั่วไป มาตรา 9(6) ได้กำหนดการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในฐานะที่เป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการเลี้ยงดูและมีความใกล้ชิดกับผู้เรียน มากที่สุด จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในการจัดการศึกษาให้กับบุตรหลานของตัวเอง โดยโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านต่างๆ เช่น ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไป ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กระจายอำนาจให้สถานศึกษาบริหารจัดการเอง นอกจากเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนแล้วยังทำให้เกิดความสัมพันธอันดี

ระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียนอีกด้วย ทำให้เกิดการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพทั้งตัวผู้เรียนและโรงเรียนอย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี, 2542)

มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาผู้เรียน ไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา และให้หน่วยงานต้นสังกัดใช้เป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษา โดยการกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่เหมาะสมตามช่วงวัยในแต่ละระดับ และประเภทการศึกษา โดยใช้เป็นเป้าหมายในการสนับสนุนสถานศึกษาให้สามารถดำเนินการต่างๆ ได้อย่างสะดวกเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ดังกล่าว นอกจากนี้ยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทุกหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามหลักการในการจัดการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้ จัดได้จัดทำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ในรูปของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาและจัดทำมาตรฐานการศึกษาขั้นต่ำที่จำเป็นของแต่ละระดับและประเภทการศึกษา เพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ขึ้นกับผู้เรียนเพื่อวางรากฐานให้ผู้เรียน ในระหว่างที่กำลังศึกษาให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์หลังจากสำเร็จการศึกษา ซึ่งถือเป็น “คุณลักษณะของคนไทย 4.0” ที่สามารถสร้าง ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ให้กับประเทศ โดยมีเป้าหมายสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติในรูปของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาคือการให้อิสระสถานศึกษาในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและตามความถนัดของผู้เรียนที่สอดคล้องกับกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ซึ่งกำหนดว่าสถานศึกษาเป็นผู้จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (การประเมินตนเอง) โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของแต่ละระดับ และประเภทการศึกษา พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่กรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ตามบริบท ระดับ และประเภทการศึกษาของสถานศึกษา และให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทำหน้าที่ประเมินภายนอกตามรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาและ ประเด็นอื่นๆ ผ่านหน่วยงานต้นสังกัดโดยมุ่งหมายให้เป็นการประเมินเพื่อพัฒนา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 1 บททั่วไป มาตรา 9(6) ได้กำหนดการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาน

ประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาบริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นๆ ให้แก่สถานศึกษาและมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี, 2542)

หมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ให้บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากรดังกล่าว โดยการสนับสนุน การอุดหนุน และใช้มาตรการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษี ตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้ในหมวดที่ 5 การบริหารและการจัดการศึกษา ส่วนที่ 1 การบริหารและการจัดการศึกษาของรัฐ ระดับสถานศึกษา ระบุว่าให้แต่ละสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐาน และสถานศึกษา อุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญามีคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อ ทำหน้าที่กำกับส่งเสริมสนับสนุน กิจการของสถานศึกษาและจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและ สังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า สถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการของ คณะกรรมการ ทั้งนี้ให้กระทรวงกระจายอำนาจ ทั้งด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษาฯ เขตพื้นที่การศึกษาและ สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอาจมาในรูปแบบของคณะกรรมการหรือการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปแบบ ต่างๆ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ดังนี้

วิวรรณ สากิจปรีชา (2554) ได้ศึกษาความเป็นหุ้นส่วนของผู้ปกครองและสถานศึกษา มี ส่วนเชื่อมโยงแบบความสำเร็จในการศึกษาของนักเรียน จากการสังเคราะห์ผลงานวิจัยสามารถสรุป ได้ดังนี้ คือ 1) นักเรียนที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และการศึกษาของนักเรียนจะมีคะแนน ในการเรียนดีกว่าเมื่อจบการศึกษามากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม 2) เมื่อครอบครัวให้ ความสนใจว่านักเรียนกำลังเรียนอะไรอยู่นักเรียนจะมีเจตคติที่ดีต่อสถานศึกษาและมีพฤติกรรมที่ดี

ทั้งในและนอกสถานศึกษา 3) เด็กๆ จะประสบความสำเร็จทางการเรียนมากที่สุด ถ้าผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในบทบาทต่างๆ ของการเรียนรู้ของเด็ก ช่วยเหลือที่บ้าน อาสาสมัครที่สถานศึกษา วางแผนสำหรับอนาคตของเด็กๆ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจหลักๆ เกี่ยวกับโปรแกรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา 4) ถ้าผู้ปกครองนักเรียนในระดับมัธยมต้นและมัธยมปลาย ยังมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องจะสามารถปรับตัวในการเลื่อนชั้นได้ดีกว่าผลงานที่มีคุณภาพและพัฒนาแผนงานสำหรับอนาคตไว้อย่างสอดคล้องกับความเป็นจริง และ 5) เด็กจากพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันจะมีผลการเรียนดีถ้าหากครอบครัวและบุคลากรสถานศึกษาร่วมกันลดช่องว่าง ระหว่างบ้านและสถานศึกษา ดังนั้น สถานศึกษาที่ให้ความสำคัญต่อการเป็นหุ้นส่วนของผู้ปกครอง จะได้รับความนับถือ และไว้วางใจ จากชุมชน จากบุคลากรของสถานศึกษา และครอบครัวสถานศึกษา ที่ดำเนินการให้เกิดความเป็นหุ้นส่วนของครอบครัว และสถานศึกษามักจะมีบุคลากรที่มีกำลังใจดี และได้รับการชื่นชมจากครอบครัวสูง สถานศึกษาเหล่านี้ยังได้รับการสนับสนุน จากครอบครัวมีชื่อเสียงดีในชุมชนและประสบความสำเร็จในการดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษา

บุญฉัทธ์ เดือนกลาง (2552) กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองนั้นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากเพราะ โรงเรียนจะต้องอาศัยทรัพยากรจากชุมชนมาช่วยในการพัฒนาโรงเรียน ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรในปัจจุบันมุ่งเน้นให้ใช้แหล่งวิชาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระชุมชนมาช่วยในการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้ความร่วมมือต่างๆ นี้นำไปสู่ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ด้วยดี โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จและมีชื่อเสียงส่วนมากจะได้รับความร่วมมือจากชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครอง ศิษย์เก่า กรรมการการศึกษา ฯลฯ เพราะบุคคลเหล่านี้มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ เนื่องจากมีส่วนร่วมอย่างมากในการจัดการศึกษาของโรงเรียน และให้ความช่วยเหลือโรงเรียนด้านต่างๆ เช่น วัสดุและอุปกรณ์ทางการศึกษา ทุนการศึกษา เป็นต้น มีการติดต่อสังสรรค์กัน ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีและความร่วมมือซึ่งกันและกัน จึงนับได้ว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่ายิ่งในการดำเนินงานของโรงเรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเนื่องจากผู้ปกครองมีความใกล้ชิดกับนักเรียนและทราบถึงความถนัดของบุตรหลานมากที่สุด เพื่อให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญ และรู้สึกอยากเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดอนาคตของบุตรหลานของตัวเอง ตลอดจนเพื่อไม่ให้ผู้ปกครองเข้าใจหรือรู้สึกว่าจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของโรงเรียนเพียงอย่างเดียว อย่างไรก็ตามผู้วิจัย พบว่า โรงเรียนมีนโยบายและแนว

ทางการบริหาร โรงเรียนให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเน้นให้ชุมชน ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปแบบของคณะกรรมการ สถานศึกษา เพื่อให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ในชุมชนอย่างแท้จริง จากนโยบายและ แนวทางในการปฏิบัติของโรงเรียนที่ผ่านถึงแม้ว่าจะมีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ ชุมชนอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอดแต่ยังขาดการดำเนินการติดตามที่จริงจังของชุมชนต่อการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในการดำเนินงานจำนวน 4 ด้าน คือ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้าน งบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป

ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนจึงสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด การศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนระดับ ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

1.2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนระดับ ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

1.3 คำถามการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัยไว้ดังนี้

1.3.1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับใด

1.4 ขอบเขตด้านประชากร

1.4.1 ขอบเขตเนื้อหา

ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี,2542)

1.4.1.1 ด้านวิชาการ

1.4.1.2 ด้านงบประมาณ

1.4.1.3 ด้านงานบริหารงานบุคคล

1.4.1.4 ด้านบริหารงานทั่วไป

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 4,663 คน (สำนักงานการศึกษา, 2561)

กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 354 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายและกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970)

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 นำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

1.5.2 นำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ให้มีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนไชยศรีปราโมชอนุสรณ์ 2) โรงเรียนสุเหร่าคลองจั่น 3) โรงเรียนวัดศรีบุญเรือง 4) โรงเรียนบ้านบางกะปิ

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา หรือบุคคลที่รับนักเรียนไว้ในปกครองหรืออุปการะเลี้ยงดูหรือบุคคลที่นักเรียนอยู่ร่วมด้วย

การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการให้บุคคลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงาน พัฒนา ร่วมคิด ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาด้วยตัวเองเน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงของบุคคล แก้ไขปัญหาร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสม และสนับสนุน ติดตามการ ปฏิบัติงานขององค์กร และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จำนวน 4 ด้าน ดังนี้

1) ด้านวิชาการ หมายถึง การให้ความเห็นชอบ ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรท้องถิ่น และการจัดระบบการประกันคุณภาพภายใน ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมของ โรงเรียน สนับสนุนการจัดแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการศึกษา รวมถึงการส่งเสริมชุมชนให้เป็นทรัพยากรแห่งการเรียนรู้ การตรวจสอบพัฒนาการ ความก้าวหน้าของนักเรียน มีการร่วมสรุปผล ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการของโรงเรียนและการประเมินผลของนักเรียนด้วย

2) ด้านงบประมาณ หมายถึงการจัดตั้งงบประมาณ การวางแผนการใช้จ่าย และประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียน รวมถึงการรับรู้เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างมีส่วนร่วมการบริหารทรัพย์สินและประสานงานให้ข้อมูลแหล่งทรัพยากร ระดมทรัพยากรเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานและพัฒนาการศึกษา

3) ด้านการบริหารงานบุคคล หมายถึง การสรรหา คัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ช่วยครู สนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้าเยี่ยมชมชั้นเรียน สนับสนุนการจัดทำสื่อ อุปกรณ์การเรียน การจัดประชุมผู้ปกครอง ยกย่องเชิดชูเกียรติ

ผู้ปฏิบัติงานดีเด่น รวมถึงการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ และการเป็นอาสาสมัครในการปฏิบัติงานอาหารกลางวันในโรงเรียน

4) ด้านการบริหารงานทั่วไป หมายถึง การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย แผนงานระบบข้อมูล การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ร่วมเสนอความต้องการของชุมชนให้โรงเรียนทราบเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในชุมชน รวมถึงการสนับสนุนการนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ ทุนการศึกษานักเรียน การควบคุมดูแลความประพฤติของนักเรียน การปรับปรุงสถานที่พร้อมทั้งสนับสนุน ประสานงานส่งเสริมการระดมทุนหรือทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษา รวมถึงการเผยแพร่ความสำเร็จ และรายงานผลการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน

1.7 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา

รูปที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีสาระสำคัญในการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษา
- 2.2 แนวคิดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- 2.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
- 2.4 ข้อมูลพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษา
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 หลักการแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

2.1.1 ความหมาย ความจำเป็น และวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ให้ความหมายการศึกษาไว้ว่า การศึกษา หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงาม ของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาไว้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542)

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาค้นเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

4) ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

5) ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4) จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การ

วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้ อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการ ของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา ให้สถานศึกษาใช้วิธีการหลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา 27 ให้คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลาง การศึกษา ขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเงินเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นคุณลักษณะ อันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวชุมชนสังคมและประเทศชาติ

มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับ บุคคล ตามมาตรา 10 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัย และศักยภาพ สาระของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับหลักสูตรการศึกษา ระดับอุดมศึกษา นอกจากคุณลักษณะในวรรคหนึ่ง และวรรคสองแล้ว ยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะ พัฒนาวิชาการ วิชาชีพขั้นสูงและการค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา และวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน

มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ในแต่ละระดับการศึกษา

จากข้อมูลการศึกษาค้นคว้าข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 เน้นการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนทุกภาคส่วนของรัฐและเอกชน เพื่อพัฒนา แก้ไขและบริหารจัดการจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

2.1.1.1 ความหมายของการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการอย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายชัดเจน คือการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม ค่านิยม ความคิด การประพฤติปฏิบัติ ฯลฯ โดยคาดหวังว่า คนที่มีคุณภาพนี้จะทำให้สังคมมีความมั่นคง สงบสุข เจริญก้าวหน้าทันโลก แข่งขันกับสังคมอื่นในเวทีระหว่างประเทศได้ คนในสังคมมีความสุข มีความสามารถประกอบอาชีพการงานอย่างมีประสิทธิภาพ และอยู่ร่วมกันได้อย่างสมานฉันท์ การจัดการศึกษามีหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการจัดการศึกษาในสถานศึกษา นอกสถานศึกษา และตามอัยาศัย ย่อมขึ้นกับความเหมาะสมสำหรับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มที่แตกต่างกันไป

เนื่องจากการจัดการศึกษาเป็นกระบวนการที่เป็นระบบ ดังนั้น การจัดการศึกษา จึงจำเป็นต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการมีรูปแบบ ขั้นตอน กติกา และวิธีการดำเนินการ มีทรัพยากรต่างๆ สนับสนุน และต้องมีกระบวนการประเมินผลการจัดการศึกษาที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้ด้วย ทั้งนี้ ผลผลิตของการจัดการศึกษา ได้แก่

ผู้ที่ได้รับการศึกษา ส่วนผลลัพธ์หรือผลสะท้อนสุดท้าย คือ การมีพลเมืองที่มีคุณภาพ และสังคม มีสภาพที่พึงประสงค์

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ทุกด้าน ไม่ว่าจะ เป็นด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม ค่านิยม ความคิด การประพฤติปฏิบัติ ฯลฯ ให้มี คุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคง สงบสุข ประกอบอาชีพการงานอย่างมีประสิทธิภาพ ก้าวทันการ เปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในปัจจุบัน

2.1.1.2 ความจำเป็นในการจัดการศึกษา

การศึกษาเป็นเรื่องที่ต้องมีการจัดการ ไม่ใช่เรื่องที่จะให้ผู้ได้รับไปทำโดยไม่มีเป้าหมาย ไม่มีมาตรฐาน ไม่ได้คุณภาพ เพราะย่อมทำให้การศึกษาไม่มีทิศทาง ไม่เป็นระบบ ไม่คุ้มค่า และหากจัดผิดพลาดก็ยากที่จะแก้ไข เพราะกระบวนการศึกษา เช่น ค่านิยมต่างๆ ได้ซึมซับเข้าไปในใจของผู้เรียนเสียแล้ว การจัดการศึกษาเป็นเรื่องของการลงทุนที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์แต่ละคน และเป็นการลงทุนเพื่อการอยู่รอดและพัฒนาของสังคม ทั้งนี้ เพราะการศึกษาส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม วิทยาการและเทคโนโลยีที่จำเป็นในการทำงานและการใช้ชีวิต ยิ่งการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ในโลกเป็นไปอย่างรวดเร็วอันเป็นผลจากพัฒนาการทางเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีด้านการสื่อสารใหม่ๆ พัฒนาการเหล่านี้ย่อมทำทลายต่อการจัดการศึกษา เพราะได้เปิด โอกาสและให้ช่องทางการเรียนรู้แก่บุคคลจำนวนมาก โดยให้รับรู้มากขึ้นและมีเส้นจีดกั้นด้านระยะทางน้อยลงกว่าเดิม การจัดการศึกษาจึงเป็นเรื่องจำเป็นเนื่องจากต้องการทรัพยากร (คน เงิน วัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยี) สนับสนุนจำนวนมาก ต้องมุ่งไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ร่วมกันของสังคม ต้องนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของมนุษย์อย่างแท้จริง ในแง่นี้ การจัดการศึกษาจึงต้องมีการกำหนดเพื่อประกันว่ามนุษย์ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ ตรงตามเป้าประสงค์ร่วมกัน รวมทั้ง มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการศึกษายังมีความจำเป็นที่ต้องการคนที่ได้รับการฝึกฝนเฉพาะด้าน ที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญมาดูแลรับผิดชอบ ไม่ว่าจะเป็นการรับผิดชอบด้านการสอน การบริหาร หรือการสนับสนุน เช่น ครูที่ดีต้องได้รับการศึกษาอบรมมาอย่างดี มีความรู้ ความชำนาญ และมีคุณลักษณะเหมาะสมกับการเป็นครู การเป็นครูจึงเป็นที่ยอมรับว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูง เนื่องจากสังคมเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาการจัดการศึกษาจำต้องได้รับการปรับเปลี่ยนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละยุคสมัย การจัดการศึกษาที่อยู่กับที่ย่อมหมายถึงความล้ำสมัย ไม่

เหมาะสม ไม่คุ้มประโยชน์ปัจจุบัน โลกก้าวเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ หรือเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจที่เรียกว่าเศรษฐกิจฐานความรู้ ดังนั้น ความรู้จึงเป็นเครื่องมือจำเป็นที่ขาดไม่ได้ ในสังคมสมัยใหม่นี้ ความรู้ที่ทันสมัยที่เหมาะสมกับสภาพการณ์จะช่วยแก้ปัญหาได้ และนำสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นพลังสำคัญสำหรับการอยู่รอดและการพัฒนา ทั้งสำหรับบุคคลแต่ละคนและสำหรับสังคม ประเทศชาติโดยรวม

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญสำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์แต่ละคน ซึ่งถือเป็นการลงทุนเพื่อการอยู่รอดและพัฒนาของสังคม เนื่องจากการศึกษาส่งผลกระทบต่อและมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม วิทยาการ และเทคโนโลยีที่จำเป็นในการทำงานและการใช้ชีวิต หากสิ่งต่างๆ บนโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วภายใต้เทคโนโลยีที่ทันสมัย จึงเกิดความท้าทายและจำเป็นอย่างยิ่งที่ระบบการจัดการศึกษาต้องก้าวไปให้ทันสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน

2.1.1.3 วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

ในขณะที่การจัดการศึกษามุ่งเป้าหมายระยะยาวสำหรับการพัฒนาของแต่ละบุคคลและการพัฒนาสังคม แต่การจัดการศึกษาโดยทั่วไปย่อมมีวัตถุประสงค์ที่มุ่งบรรลุหลายประการได้แก่

(1) ให้บริการทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ โดยถ่ายทอดหรือปลูกฝังเนื้อหาความรู้ความเข้าใจที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้ได้รับการศึกษาวางตัวได้เหมาะสมในสังคม และมีความสามารถประกอบอาชีพตามความถนัด ความสนใจ หรือตาม โอกาสของแต่ละคนได้ สถานศึกษาส่วนใหญ่ที่เรียกว่า โรงเรียน มหาวิทยาลัย ศูนย์การเรียนรู้ สถานศึกษาปฐมวัย ทำหน้าที่

(2) เตรียมเด็กก่อนวัยเรียนให้มีความพร้อมในการเรียนรู้ และจัดให้เด็กในวัยเรียนได้รับการศึกษาเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองต่อเนื่อง โดยส่งเสริมเกื้อหนุนให้เด็กก่อนวัยเรียนขั้นพื้นฐาน ได้มีพัฒนาการทั้งทางร่างกาย เซวาน์ปัญญา ความสนใจ ที่เหมาะสม มีความพร้อมในการศึกษาระดับสูงขึ้นไป การจัดการส่วนนี้โดยทั่วไปเป็นความร่วมมือระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครอง สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น ส่วนเด็กในวัยเรียนทุกระดับจะได้รับการศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการเตรียมตัวระดับพื้นฐาน และเพื่อมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพการงานต่อไป

(3) ให้โอกาสทางการศึกษา โดยเข้าถึงผู้รับบริการที่ไม่สามารถเข้ารับการศึกษาตามปกติที่มีอยู่หลากหลาย การจัดการศึกษาลักษณะนี้มุ่งไปที่ผู้ด้อยโอกาสต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่มีฐานะยากจน ผู้ที่พลาดโอกาสได้รับการศึกษาในบางช่วงของชีวิต ผู้ที่มีปัญหาทางร่างกาย จิตใจ หรือสติปัญญา การจัดการศึกษาเช่นนี้มักดำเนินการ โดยสถานศึกษาเฉพาะด้าน เช่น โรงเรียนสอนคนตาบอด โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ หรือโดยวิธีการอื่นนอกกรอบและตามอัธยาศัย เช่น ศูนย์การเรียนรู้การศึกษาในระบบทางไกล เป็นต้น

(4) ตอบสนองความต้องการทางการศึกษาระดับสูงในเชิงคุณภาพ วัตถุประสงค์นี้มุ่งส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสได้พัฒนาความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ ซึ่งอาจดำเนินการโดยสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นการวิเคราะห์วิจัยระดับสูง มุ่งคิดค้นเนื้อหาสาระที่แปลกใหม่จากเดิม นอกจากนี้ยังรวมถึงการฝึกอบรมเฉพาะทาง เช่น ด้านการเกษตร การอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์สุขภาพ เป็นต้น มักดำเนินการในรูปแบบการประชุมสัมมนา การฝึกอบรม การดูงาน การฝึกปฏิบัติเฉพาะ ฯลฯ

(5) พัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลให้เต็มตามความสามารถ และตอบสนองวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศ วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาข้อนี้เน้นการพัฒนามนุษย์ในลักษณะบูรณาการ คือ ให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วนทุกด้าน ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา คุณธรรม ความคิด ความสำนึก ความรับผิดชอบ ฯลฯ ซึ่งตามปกติควรเป็นหน้าที่ของสถานศึกษา แต่หากสถานศึกษาไม่สามารถดูแลให้ครบถ้วนได้ ก็ต้องจัดส่วนเสริมเติมในลักษณะการฝึกอบรมเฉพาะ การแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนปกติ หรือการใช้สื่อต่างๆ ช่วยเสริม วัตถุประสงค์ส่วนนี้ ยังรวมไปถึงการพัฒนาทักษะและคุณภาพของผู้ที่ทำงานแล้วหรือผู้ที่ผ่านการศึกษามาก่อนการปกติ ให้สามารถติดตามความรู้ใหม่ๆ และวิทยาการที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษานั้นประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์หลายประการ คือ ให้เป็นไปตามความต้องการในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ เพื่อให้เด็กก่อนวัยเรียนมีความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ เป็นการให้โอกาสทุกคนได้เข้าถึงหรือได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ให้ประชาชนมีโอกาสได้พัฒนาความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน และเพื่อเป็นการพัฒนามนุษย์ในลักษณะบูรณาการทั้งทางร่างกาย สติปัญญา คุณธรรม ความคิด ความสำนึก ความรับผิดชอบ เป็นต้น วัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้นจึงเป็นตัววัดความสามารถในการบริหารจัดการของผู้บริหาร โรงเรียน หรือสถานศึกษา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารต้องกำหนดเกณฑ์ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุ และจะต้องได้รับการประเมินจากเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดนั้นด้วย

2.1.2 องค์ประกอบของการจัดการศึกษา

องค์ประกอบสำคัญของการจัดการศึกษามี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ (สำนักบริหาร การศึกษาท้องถิ่น, 2544)

2.1.2.1 สารระเนื้อหาในการศึกษา ในกรณีที่มีการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ผู้จัดการศึกษามักจัดทำหลักสูตรเป็นตัวกำหนดเนื้อหาสาระ หลักสูตรเหล่านี้อาจเป็นหลักสูตรกลาง ที่ใช้สำหรับการศึกษาแต่ละระดับ แต่ขณะเดียวกันก็ควรเปิดโอกาสให้สถานศึกษาแต่ละแห่ง สามารถจัดเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับท้องถิ่นได้ด้วย เนื้อหาสาระในการศึกษานั้นควรทันสมัย ทัน ต่อเหตุการณ์ เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัด การศึกษา ทั้งนี้ ครูต้องทบทวนเนื้อหาสาระที่ตนสอนเพื่อปรับแก้ไขให้ถูกต้องทันสมัย และให้ ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน หากเห็นว่าเนื้อหาผิดพลาดหรือล้าสมัย ควรแจ้งผู้บริหารให้ทราบ

2.1.2.2 ครูผู้สอนหรือผู้ให้การเรียนรู้ ผู้ถ่ายทอดเนื้อหาสาระได้แก่ครูและ อาจารย์ ซึ่งถือเป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูง บุคคลเหล่านี้ต้องได้รับการศึกษาอบรมมาทั้งในด้าน เนื้อหาและวิธีการถ่ายทอด เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้และสาระวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งสำหรับครูและอาจารย์คือต้องมีความตื่นตัวอยู่ เสมอในการติดตามเรียนรู้เนื้อหาวิชาการวิชาชีพใหม่ๆ และวิทยาการด้านการเรียนการสอน ตลอดเวลา บางกรณีต้องมีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ ด้วย อนึ่ง ครูและ อาจารย์ต้องพัฒนาความสามารถในการประยุกต์สาระเนื้อหาและองค์ความรู้ใหม่ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แต่ละกลุ่ม

2.1.2.3 สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา สื่อและอุปกรณ์ต่างๆ เช่น อาคาร สถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ กระดานเขียน หนังสือ แบบเรียน สมุด ดินสอ ตลอดจนอุปกรณ์ที่ทันสมัยที่มีราคา แพงทั้งหลาย เช่น อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เหล่านี้ สื่อและ อุปกรณ์เหล่านี้เป็นส่วนประกอบที่จำเป็นสำหรับการจัดการศึกษา ครูและผู้บริหารสถานศึกษาจึงมี หน้าที่รับผิดชอบ ดูแลให้สิ่งเหล่านี้มีอย่างเพียงพอ อยู่ในสภาพใช้งานได้ และใช้สื่อเหล่านี้ เป็นส่วน ช่วยให้เกิดการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ครูที่มีคุณภาพต้อง สามารถผลิตและพัฒนาสื่อและอุปกรณ์การศึกษาสำหรับการสอนของตนด้วย

2.1.2.4 รูปแบบวิธีการเรียนการสอน การศึกษายุคใหม่นั้นมีความแตกต่างไปจากการศึกษายุคก่อนซึ่งเน้นที่ตัวครู ระบบการศึกษายุคใหม่เน้นความสำคัญที่ตัวผู้เรียน ดังนั้นรูปแบบวิธีการเรียนการสอนใหม่จึงแตกต่างไปจากเดิม จึงเกิดคำว่า “ปฏิรูปการเรียนรู้” ซึ่งนำไปสู่กระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น การระดมความคิด การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การนำชมนอกสถานที่เรียน การใช้อุปกรณ์เครื่องมือประกอบ รูปแบบวิธีการเรียนการสอนใหม่นี้ผู้สอนพึงระมัดระวังเลือกใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนแต่ละกลุ่ม และจำเป็นต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ประกอบการทำความเข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียนของตน

2.1.2.5 ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา ในการจัดการศึกษา ยังมีผู้ที่รับผิดชอบที่อาจไม่ได้เป็นผู้ถ่ายทอดโดยตรงอีกหลากหลาย ได้แก่ ผู้บริหารซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษาที่ตนรับผิดชอบให้เป็นไปโดยเรียบร้อย นำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ และยังจำเป็นต้องมีบุคลากรทางการศึกษาอื่นร่วมด้วย เช่น เจ้าหน้าที่ธุรการ งานทะเบียน งานโภชนาการ และสุขอนามัย รวมทั้งฝ่ายสนับสนุนอื่นๆ

2.1.2.6 เงินทุนสนับสนุน การจัดการศึกษาเป็นเรื่องของการลงทุน ซึ่งผู้ลงทุนอาจเป็นรัฐบาลในฐานะผู้รับผิดชอบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ผู้ปกครอง ผู้เรียน ชุมชน เป็นต้น เงินทุนเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การจัดการศึกษาเกิดผลตามเป้าหมาย

2.1.2.7 สถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม การจัดการศึกษาในระบบที่ยังต้องอาศัยชั้นเรียนยังเป็นสิ่งจำเป็น ดังนั้น อาคารสถานที่ ห้องเรียน และบรรยากาศแวดล้อมที่ใช้ในการจัดการศึกษาจึงเป็นส่วนที่ขาดไม่ได้ถึงแม้จะมีการจัดการศึกษาโดยใช้สื่อทางไกลก็ตาม ก็ยังต้องมีสถานที่สำหรับการบริหารจัดการ การผลิตและถ่ายทอดสื่อ หรือการทำงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่ยังต้องใช้อาคารเป็นสถานที่สำหรับจัดการเรียนการสอน สิ่งที่ผู้บริหารและผู้จัดการศึกษาต้องสนใจดูแลคือความเพียงพอ เหมาะสม ปลอดภัยและการมีบรรยากาศแวดล้อมที่เอื้อการเรียนรู้ ส่วนครูก็ต้องรับผิดชอบในการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสม หากจำเป็นต้องใช้งบประมาณปรับปรุงก็ควรแจ้งผู้บริหารให้ช่วยดำเนินการ

2.1.2.8 ผู้เรียน ผู้เรียนหรือผู้ศึกษาถือเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นที่สุดของการจัดการศึกษา เพราะผู้เรียนคือผู้รับการศึกษา และเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษา การปรับเปลี่ยนความรู้และพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นดัชนีชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษา

จัดการศึกษาจึงครอบคลุมขั้นตอนที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ การให้การศึกษายอบรม การประเมิน และการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้เป้าหมายการจัดการศึกษาในภาพรวมจึงมิได้จำกัดวงแคบเฉพาะในสถานที่ แต่มุ่งที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีปรัชญาพื้นฐานสำคัญคือ “ทุกคนต้องเป็นส่วนสำคัญของการจัดการศึกษา และการศึกษาต้องจัดสำหรับคนทุกคน”

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาประกอบด้วย 8 องค์ประกอบที่สำคัญ คือ สารระเหื่อหาในการศึกษา ครูผู้สอนหรือผู้ให้การเรียนรู้ สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา รูปแบบวิธีการเรียนการสอน ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา เงินทุนสนับสนุน สถานที่ศึกษา และบรรยากาศแวดล้อม และผู้เรียน

2.1.3 หลักการจัดการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ได้กำหนดหลักการการศึกษาไว้ และใช้หลักการดังกล่าวเป็นตัวกำหนดสาระเนื้อหาของกฎหมายว่าด้วยการศึกษาหลักสำคัญในการจัดการศึกษา (มาตรา 8) กำหนดไว้ 3 ประการ คือการศึกษาตลอดชีวิต การมีส่วนร่วม และการพัฒนาต่อเนื่อง ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542)

2.1.3.1 การศึกษาตลอดชีวิต ถือว่าการศึกษานั้นเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน หลักการ คือ คนทุกคนต้องได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การศึกษานี้ต้องครอบคลุมทุกด้าน มิใช่เฉพาะชีวิตการทำงานเท่านั้น เพราะไม่เพียงบุคคลต้องพัฒนาตนเองและความสามารถในการประกอบอาชีพของตน คนแต่ละคนต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาชุมชนและประเทศโดยรวม ทั้งด้านเศรษฐกิจ ชีวิตความเป็นอยู่ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และวัฒนธรรมด้วย ทั้งนี้ เพราะสังคม เศรษฐกิจสภาพแวดล้อม และพัฒนาการทางเทคโนโลยีเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นต้องศึกษาความเป็นไปรอบตัวเพื่อให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม

2.1.3.2 การมีส่วนร่วม สังคมต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วม นั้นแสดงออกได้หลายลักษณะ เช่น ร่วมเป็นกรรมการ ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมสนับสนุน

กิจกรรมทางการศึกษา ร่วมสนับสนุนทรัพยากร ร่วมติดตามประเมิน ส่งเสริมให้กำลังใจและปกป้อง ผู้ปฏิบัติงานที่มุ่งประโยชน์ต่อส่วนรวม หลักการนี้ถือว่าอนาคตของประเทศและความจำเริญรุ่งเรือง ของสังคมไทย เป็นความรับผิดชอบของคนไทยทุกคนมิใช่ถูกจำกัดโดยตรงในการจัดการศึกษา ดังนั้น จึงเป็นทั้งสิทธิและหน้าที่ของคนไทยทุกคนที่จะเข้ามีส่วนร่วมในลักษณะต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้ามีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ เพื่อแก้ไขปัญหา อุปสรรคของการจัดการศึกษา ช่วย ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาและช่วยดูแลการจัดการศึกษาเป็น ไปอย่างถูกต้องตามทำนอง คลองธรรม

2.1.2.3 การพัฒนาต่อเนื่อง การศึกษาเป็นเรื่องที่ต้องปรับเปลี่ยนตลอดเวลาให้ ทันกับความรู้ที่ก้าวหน้าไปไม่หยุดยั้ง ดังนั้น การจัดการศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาสาระ และกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การพัฒนานี้มีทั้งการค้นคิดสาระและกระบวนการเรียนรู้ใหม่ๆ การประยุกต์ปรับปรุงเนื้อหาสาระที่มีอยู่ และการติดตามเรียนรู้เนื้อหาสาระที่มีผู้ประดิษฐ์คิดค้น มาแล้ว ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายไม่ว่าครูผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษา ต้องถือเป็นภาระหน้าที่สำคัญ ใน การปรับปรุงตนเองให้ทัน โลก และทันสมัย แต่ขณะเดียวกันก็ต้องทำความเข้าใจสภาพแวดล้อม เพื่อ ประยุกต์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้การรับความรู้มาถ่ายทอดโดยปราศจากดุลยพินิจอาจก่อความ เสียหายโดยไม่คาดคิด จึงเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่จะช่วยกันดูแลให้ความรู้ใหม่ๆ เป็นประโยชน์ต่อ ผู้เรียนและสังคมอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ กฎหมายยังได้ระบุหลักในการจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัด การศึกษาไว้ด้วย (มาตรา 9) ดังนี้

(1) การระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้เพื่อการจัดการศึกษา ทรัพยากร ต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการจัดการศึกษา ได้แก่ ทรัพยากรการเงิน วัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรบุคคลที่มี ความรู้ความชำนาญในการเรียนการสอน ภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อและเทคโนโลยีต่างๆ ล้วนเป็น ทรัพยากรจำเป็นแต่รัฐไม่สามารถจัดหามาสนับสนุนได้อย่างเพียงพอ จึงถือเป็นภาระหน้าที่ของผู้ที่มี ส่วนได้ส่วนเสียทุกคนในการจัดการศึกษาจะเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุน เพื่อยกระดับคุณภาพ การศึกษาของหน่วยงานการศึกษาในแต่ละท้องถิ่น ตัวอย่างเช่น ครูอาจเชิญผู้เฒ่าในหมู่บ้านที่มี ความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านมาช่วยสาธิตหรือสอนวิชาที่เกี่ยวข้องได้

(2) การมีส่วนร่วม การให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครั้ว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ

สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นในการจัดการศึกษา โดยบุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กรต่างๆ จะได้รับการส่งเสริมให้เข้าร่วมเสนอแนะ กำกับติดตาม และสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์ของสังคมโดยรวม

2.1.4 สิทธิในการจัดการศึกษา

ตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาตินั้น ได้บัญญัติเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์จากการจัดการศึกษา เมื่อจัดการศึกษาแล้วประชาชนก็ย่อมมีสิทธิประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งจากรัฐ เช่น (มาตรา 13 และ 14)

2.1.4.1 การสนับสนุนจากรัฐ เพื่อให้ประชาชนสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพได้มาตรฐาน รัฐต้องเข้ามามีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้ประชาชนหรือผู้จัดการศึกษาภาคประชาชนมีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาแก่บุตร หรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบ เช่น อาจช่วยเหลือทางวิชาการ การแนะนำให้คำปรึกษา การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การสนับสนุนให้ใช้เวลาบางส่วนเข้าเรียนร่วมกับนักเรียนในชั้นเรียนปกติของรัฐ เป็นต้น

2.1.4.2 บทบาทของบุคคล ครอบครัว และสถาบันสังคมในการจัดการศึกษา ผู้ปกครอง ครอบครัว ประชาชน และสถาบันสังคมมีบทบาทเข้าร่วมในการจัดการศึกษาได้หลายประการ ทั้งในการจัดการศึกษาซึ่งต้องได้รับสิทธิประโยชน์ดังได้กล่าวแล้ว แต่ต้องเป็นไปอย่างมีคุณภาพได้มาตรฐาน นอกจากนี้ ยังมีบทบาทร่วมในการจัดการศึกษาที่เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรัฐจัดให้แก่บุตรหลานของตนอีกหลายประการ คือ

(1) ร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรหลานตน เช่น เลือกสถานศึกษาให้บุตรหลานร่วมตัดสินใจทิศทางการศึกษาของบุตรหลาน

(2) ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร พัฒนาการของบุตรหลานและการเรียนการสอนประจำวัน

(3) ร่วมจัดทำหลักสูตรและติดตามผลการศึกษา เช่น ร่วมแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ติดตามการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาและครู ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และให้ข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

(4) ร่วมในบรรยากาศการเรียนการสอนของสถานศึกษา ผู้ปกครองอาจร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน หรือร่วมกิจกรรมอื่นที่สถานศึกษาจัด ซึ่งหากสถานศึกษามีแนวทางสนับสนุนที่ดีก็จะส่งผลดีต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นเอง เช่น บริษัทแห่งหนึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกาอมให้ผู้ปกครองไปเยี่ยมและรับประทานอาหารร่วมกับลูกหลานของตนซึ่งเรียนในโรงเรียนซึ่งตั้งอยู่ในอาณาบริเวณโรงงาน ปรากฏว่ามีผลดีหลายอย่าง เช่น อัตราการเข้าเรียนของนักเรียนสูง คะแนนการอ่านสูงกว่านักเรียนโรงเรียนอื่น และอัตราการออกจางานในโรงงานก็น้อยกว่าที่อื่นด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, น.21) นอกจากนี้ ครูยังมีความใกล้ชิดกับผู้ปกครองมากขึ้น ซึ่งส่งผลในการปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียน โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

(5) ร่วมสนับสนุนกิจการการศึกษา โดยสนับสนุนด้านความคิด การเป็นผู้นำ การเป็นกรรมการ การร่วมประชุม การให้คำปรึกษาแนะนำ การให้ข้อมูลความคิดเห็น การปกป้องดูแล การสนับสนุนทรัพยากรการเงิน วัสดุอุปกรณ์ การร่วมดำเนินโครงการ

สรุปได้ว่าสิทธิที่ประชาชนทุกคนพึงได้รับในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย ส่วนที่เกี่ยวข้อง 2 ส่วนคือ 1) รัฐบาล โดยรัฐบาลต้องเข้ามามีส่วนสนับสนุนด้วยวิธีการต่างๆ ให้ประชาชนได้มีความรู้ ความสามารถ และเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน และ 2) ครอบครัว เป็นสถาบันสำคัญที่มีบทบาทในการจัดการศึกษาด้วยการ ร่วมตัดสินใจ ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมแก้ปัญหา ร่วมติดตามผลการศึกษา ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของบุตรหลาน

2.2 แนวคิดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2.2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

กัณฐาณี ศรีสุรภัย (2559) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การร่วมมือและการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในทุก ๆ ด้านโดยเริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

เขาวลัษณ์ แก้วโกย (2560) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนในการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาโดยยึดหลัก ร่วมคิด ร่วม

ทำร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมนับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผนการดำเนินงาน ตลอดจนการควบคุมกำกับติดตาม และประเมินผล เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษา ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

พรวิชร บุญประเสริฐ (2560) กล่าวว่า คือ การที่ประชาชนให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน โดยการแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน และการปรับปรุงกิจการต่าง ๆ ของโรงเรียน ให้การสนับสนุนด้านการเงิน วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน เป็นกรรมการ เป็นวิทยากรในการเรียนการสอน และสนับสนุนช่วยเหลือ ประชาสัมพันธ์โรงเรียน นอกจากนี้ในฐานะผู้รับบริการจากโรงเรียน ได้แก่ การบริการด้านสุขภาพ การฝึกอบรมอาชีพ กาส่งเสริมอาชีพ กิจกรรมเพื่อการอ่านออกเขียนได้ กิจกรรมนันทนาการการรับบริการห้องสมุด การบริการข่าวสารความรู้ การส่งเสริมประชาธิปไตย และการใช้อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ของโรงเรียนเพื่อกิจกรรมของชุมชนและได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของ บิดา มารดาว่ามี 3 ประการ คือ

- 1) การทำงาน คือ การทำงานที่กำหนดให้สำเร็จ เช่น ทำหน้าที่สอนพิเศษ ผู้ช่วยครูหาทุนจัดการศึกษานอกสถานที่ และทำงานธุรการ
- 2) กระบวนการ พ่อแม่มีส่วนร่วมในกระบวนการทางการศึกษา เช่น วางแผนหลักสูตรตรวจสอบ และเลือกแบบเรียน ฯลฯ
- 3) การพัฒนา พ่อแม่มีโอกาสพัฒนาทักษะซึ่งจะเป็นประโยชน์ ต่อตนเอง ต่อเด็ก ต่อโรงเรียน ต่อครู และครอบครัว

ปริญญา กรุงกวี (2557) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชุมชนว่า หมายถึง กระบวนการที่รัฐบาลส่งเสริม ชักนำ สนับสนุนและสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชน ทั้งในรูปส่วนบุคคล กลุ่มคน สมาคม มูลนิธิ และองค์กรอาสาสมัครรูปแบบต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องรวมกัน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้ ดังนี้

- 1) ร่วมกันทำการศึกษาค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ตลอดจนความต้องการของชุมชน

- 2) ร่วมคิดหาและสร้างรูปแบบและวิธีพัฒนา เพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชนหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หรือสนองความต้องการของชุมชน
- 3) ร่วมวางนโยบาย แผนงาน โครงการหรือกิจกรรม เพื่อจัดและแก้ปัญหา และตอบสนองความต้องการของชุมชน
- 4) ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด ให้มีประโยชน์ต่อส่วนรวม
- 5) ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- 6) ร่วมการลงทุนในกิจกรรมโครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของตนและหน่วยงาน
- 7) ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้
- 8) ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการ

ถวิลวดี บุรีกุล (2551) กล่าวว่า กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการสื่อสารสองทางที่มีเป้าหมายโดยรวมเพื่อที่จะให้เกิดการตัดสินใจที่ดีขึ้นและได้รับการสนับสนุนจากสาธารณชนและให้สาธารณชนแสดงความคิดเห็นต่อโครงการที่นำเสนอหรือนโยบายรัฐและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเพื่อหาทางออกที่ดีที่สุดสำหรับทุกๆ คน

การดี อนันต์น่านวิ (2551) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมว่าเป็นการจูงใจ ให้ผู้ที่ร่วมงานปฏิบัติงานในองค์กร ได้มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ ร่วมตัดสินใจ และร่วมมือกันในการพัฒนาองค์กรที่ปฏิบัติด้วยความเต็มใจ

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารการจัดการศึกษา หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นซึ่งอาจจะเป็นบุคคลภายในหรือบุคคลภายนอกหน่วยงาน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารการจัดการศึกษา

ชูชาติ พ่วงสมจิตร์ (2554) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรมและร่วมประเมินผลเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคลให้มีความเจริญองงามทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

สุภัทจิรา วงษ์มาดิษฐ์ (2559) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม (participation) เป็นคำที่มีความหมายกว้าง และใช้ในบริบทที่แตกต่างกัน นักการศึกษาใช้คำนี้ในการอ้างอิงถึงการมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ กิจกรรมหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาและให้ความหมายของการมีส่วนร่วมในทัศนะของการพัฒนาชนบทว่า “การมีส่วนร่วมจะต้องประกอบด้วยการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องของประชาชน 4 ประการ ได้แก่

1) การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจว่า จะทำอะไรและทำด้วยวิธีการอย่างไร

2) มีส่วนในการดำเนินโครงการ ตัดสินใจในการให้ทรัพยากรสนับสนุนโครงการและร่วมมือกับองค์กร หรือกลุ่มกิจกรรมเป็นการเฉพาะ

3) มีส่วนในการแบ่งปันผลประโยชน์อันเกิดจากโครงการพัฒนา

4) มีส่วนในการประเมินผลโครงการ และการใช้คำว่าหุ้นส่วนเป็นการเน้นย้ำให้เห็นว่าโรงเรียนและครอบครัวเป็นสถาบันที่ต้องร่วมกันรับผิดชอบอย่างเป็นทางการในเรื่องการจัดการศึกษาของเด็ก ซึ่งมีผู้ปกครองที่มุ่งเน้นจะช่วยเด็กที่บ้านและผู้ปกครองที่อาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาอย่างแท้จริง ในลักษณะหุ้นส่วน” คำว่า “การมีส่วนร่วม” (Participation) ทางการศึกษา ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงกระแสการปรับเปลี่ยนมุมมองว่า การศึกษาเป็นเรื่องของทุกคน ไม่ใช่แค่การศึกษาหรือโรงเรียนเท่านั้น เพราะการจะทำให้เยาวชนทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพได้ (Quality Education for All) ทุกภาคส่วนต้องเข้ามามีส่วนร่วมทางการศึกษา อย่งไรก็ตาม ช่วงเวลาที่ผ่านมามีหลายภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการศึกษามากขึ้น ทั้งอย่างเป็นทางการแบบผ่านองค์กรคณะบุคคลในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษา และอย่างไม่เป็นทางการในบทบาทของการเป็นผู้ให้การสนับสนุนทางการศึกษาในรูปแบบต่างๆ แต่ผลที่เกิดขึ้นได้พิสูจน์แล้วว่า การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทางการศึกษาเพียงอย่างเดียว นั้นไม่เพียงพอต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งหัวใจคือ คุณภาพของผู้เรียนได้ เพราะการมีส่วนร่วมมีหลายระดับ โดยระดับที่สามารถนำผู้พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ คือ ต้องเป็นระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่แสดงความรับผิดชอบร่วมกัน การร่วมมือด้วยความตั้งใจและสมัครใจ ซึ่งจะต้องมีความรู้สึกร่วมได้ร่วมในการตัดสินใจและประเมินผลด้วย

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นการให้บุคคลอื่น ซึ่งอาจจะเป็นบุคคลภายในหรือเป็นบุคคลภายนอกองค์กร เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมคิด ร่วมดำเนินการและร่วมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ให้มีผู้เรียนมีความเจริญงอกงามทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา

ความรู้ คุณธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข ตลอดจนเป็นการพัฒนาผู้เรียนละ ก่อให้เกิดประสิทธิผลต่อสถานศึกษา

2.2.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

กันทรญาณี ศรีสุรภัย (2559) การมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อการบริหารและการจัดการศึกษาในกระบวนการเรียนรู้ ช่วยให้เกิดความเข้าใจในคุณค่าของตนเอง และนา คุณค่านั้นมา สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ ระหว่างชุมชนกับสถานศึกษา หรือ ระหว่างผู้ปกครองนักเรียนกับโรงเรียน ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพให้ดียิ่งขึ้น

ปริญญา กรุงกวี (2557) กล่าวว่า ความสำคัญของการมีส่วนร่วม มีดังนี้

- 1) จะช่วยทำให้สมาชิกยอมรับ โครงการมากขึ้น เนื่องจากเป็นโครงการที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของสมาชิก
- 2) สมาชิกจะมีความรู้สึกผูกพัน รู้สึกถึงความเป็นเจ้าของโครงการมากขึ้น
- 3) การดำเนินโครงการจะราบรื่นได้รับความร่วมมือจากสมาชิกมากขึ้น
- 4) โครงการจะให้ประโยชน์แก่สมาชิกมากขึ้นและมีการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนามากขึ้น
- 5) จะช่วยพัฒนาขีดความสามารถของสมาชิกมากขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) กล่าวว่า ความสำคัญของการมีส่วนร่วมคือการส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในระบบจัดการทรัพยากรทางการศึกษา ที่มีความหมายในลักษณะการพึ่งตนเอง ด้านการศึกษาเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านงบประมาณ สามารถระดมทุนจากชุมชนและท้องถิ่น ใช้ในการจัดการศึกษาตามความในมาตรา 58 ซึ่งได้ระบุให้ บุคคลครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้ จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมี ส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น

ทับทิม แสงอินทร์ (2559) ศาสตราจารย์แห่งวิทยาลัยการแพทย์จอร์เจีย ได้แบ่ง องค์กรประกอบสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

1) การไว้วางใจกัน (Trust) การไว้วางใจกันถือว่าเป็นปรัชญาพื้นฐานของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างสมบูรณ์ หากได้รับความไว้วางใจให้ดำเนินงาน ฝ่ายบริหารเพียงดูแลความก้าวหน้าเป็นระยะๆ และดูแลผลสุดท้ายของงานก็เพียงพอแล้วดังนั้นฝ่ายบริหารจึงควรมอบอำนาจการตัดสินใจเท่าที่จะสามารถทำได้แก่ผู้ปฏิบัติงาน

2) ความผูกพัน (Commitment) การที่แต่ละคน ทั้งผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชาได้มาปฏิบัติร่วมกัน มีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกันเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความผูกพันต่อกัน และการที่บุคคลในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รู้เป้าหมายขององค์กร จะก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรและพร้อมที่จะทำผลประโยชน์ให้กับองค์กร

3) เป้าหมายและวัตถุประสงค์ (Goals and Objectives) การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันของผู้บริหารร่วมกันปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายขององค์กร ย่อมขจัดความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นได้เพราะทุกคนมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเดียวกัน มีการทำงานที่มีทิศทางเดียวกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน ผลผลิตหรือผลงานก็จะออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ

4) ความเป็นอิสระที่จะรับผิดชอบและสามารถดูแลตนเองได้ (Autonomy) หมายถึงผู้ปฏิบัติงานมีความเป็นอิสระในการคิด การตัดสินใจ และการดำเนินงานที่ตนรับผิดชอบ

5) คุณลักษณะอื่นๆ (Other Characteristics) การบริหารแบบมีส่วนร่วม ควรเป็นเรื่องของการให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมไม่ใช่การกีดกันคนออกไปจากการมีส่วนร่วม และการมีส่วนร่วมนั้นต้องเป็นไปโดยความสมัครใจไม่ใช่การบังคับและได้กล่าวไว้ในบทความเรื่อง “Participative management : What it is and is not” ว่าสิ่งสำคัญในการบริหารแบบมีส่วนร่วมมี 2 ประการ คือ

5.1) การให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องครบถ้วนและทันสมัยต่อผู้ใต้บังคับบัญชา เนื่องจากผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นผู้มีบทบาทในการร่วมตัดสินใจ ดังนั้น ข้อมูลข่าวสารจึงเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่จะทำให้การตัดสินใจนั้นถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ในส่วนนี้ อูซซี ระบุว่า “การศึกษา” คือ กุญแจสำคัญที่จะทำให้ความพยายามในการมีส่วนร่วมทุกชนิดประสบความสำเร็จ” (education is the key to the success of every participation effort)

5.2) พนักงานทุกคนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจการร่วมกัน และร่วมมือกันอย่างเต็มที่ตามกระบวนการมีส่วนร่วม

2.2.3 ลักษณะและประเภทของการมีส่วนร่วม

ได้มีผู้ให้ความหมายหรือเสนอแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะและประเภทของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

2.2.3.1 ลักษณะของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชน ย่อมมีความเกี่ยวกับการกระทำทางสังคม ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยหลายประการ มิได้จำกัดเพียงปัจจัยใดปัจจัยหนึ่ง และการกระทำของบุคคลในเรื่องใดก็ตามขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เช่น เป้าประสงค์ ความเชื่อและค่านิยม ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบทอดกันมา รวมทั้งความคาดหวัง ความผูกพัน และความสามารถของบุคคลที่เป็นผู้กระทำซึ่งการมีส่วนร่วมด้านธุรกิจและด้านการศึกษาที่แสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมด้านธุรกิจและด้านการศึกษาที่แสดง เห็นว่าการมีส่วนร่วมจากผู้ร่วมงานทำ ให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น

กัณรญาณี ศรีสุรภัย (2559) กล่าวว่า การเสนอแนวทางในการที่กำหนดว่าเมื่อไรการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และควรจะมีส่วนร่วมมากน้อยอย่างไรในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนี้ ควรจะขึ้นกับธรรมชาติของปัญหาและสถานการณ์ในการกำหนดรูปแบบและปริมาณของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนั้นได้เสนอกฎไว้ 2 กลุ่ม ดังนี้

- (1) กฎกลุ่มแรก เป็นการส่งเสริมคุณภาพของการตัดสินใจ
- (2) กฎกลุ่มที่สอง เป็นการส่งเสริมการยอมรับการตัดสินใจ

ในการตัดสินใจนั้นมีทางเลือกอยู่ 5 วิธี ตั้งแต่ผู้บริหารตัดสินใจเองคนเดียว ไปจนถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างเต็มที่ทางเลือกในการตัดสินใจทั้ง 5 มีดังนี้

- (2.1) ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้ว ตัดสินใจเองตามลำพัง
- (2.2) ผู้บริหารแสวงหาข้อมูลจากผู้อื่น แล้วตัดสินใจเอง
- (2.3) ผู้บริหารหารือกับผู้เกี่ยวข้องรายคน แสวงหาความคิดและข้อเสนอแนะแล้วตัดสินใจเอง
- (2.4) ผู้บริหารปรึกษาหารือกับผู้เกี่ยวข้องเป็นกลุ่ม แสวงหาความคิดเห็นร่วมกันโดยการอภิปรายแล้วตัดสินใจ

(2.5) ผู้บริหารร่วมคิดกับกลุ่มเกี่ยวกับสถานการณ์และปัญหาแล้วให้กลุ่มตัดสินใจและยังมีความเห็นว่าการมีส่วนร่วมมีลักษณะเป็นบันได (Participation ladder) 8 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 รวมเรียกว่าเป็นขั้นที่มีส่วนร่วมเทียม หรือไม่มีส่วนร่วม หมายถึง ประชาชนยังไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างแท้จริงบันไดขั้นที่ 3-4 รวมเรียกว่าเป็นการมีส่วนร่วมระดับพิธีการ หรือการมีส่วนร่วมบางส่วน หมายถึง เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมได้ในบางส่วน บางเรื่องเท่านั้นเพราะบางส่วนผู้มีอำนาจเต็มสงวนเอาไว้ แต่ก็นับว่าดีกว่าขั้น 1-2 บันไดขั้นที่ 6-7 รวมเรียกว่า การมีส่วนร่วมระดับอำนาจของประชาชน ซึ่งเป็นระดับที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมาก โดยพัฒนาจากขั้นที่ 6-7 จนถึงขั้นที่ 8 ควบคุมโดยประชาชนเป็นการใช้อำนาจตัดสินใจของประชาชน โดยผ่านตัวแทนหรือประชาชนเป็นผู้ใช้อำนาจนั่นเองได้แบ่งชนิดการมีส่วนร่วมไว้ว่ามี 4 ชนิด คือ

(2.5.1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วย 3 ขั้น คือ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และการตัดสินใจปฏิบัติการ

(2.5.2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน (Implementation) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ทรัพยากร การบริหาร และการประสานขอความร่วมมือ

(2.5.3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ทางวัตถุผลประโยชน์ทางสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล

(2.5.4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

โดยสรุปวิธีการบริหารแบบมีส่วนร่วม 8 รูปแบบ คือ

(1) การวางแผนแบบสแกนลอน (The Scanlon plan) เป็นแนวทางที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดแนวทางหนึ่ง เป็นการทำงานแบบทีมระหว่างคนงานกับผู้บริหาร หรือลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิต ค่าจ้างและกำไร

(2) เจเคกรูป (Jishiu Kanri) เป็นการจัดตั้งกลุ่มอิสระเล็กๆ ที่มีอำนาจเด็ดขาดกลุ่มเหล่านี้จะพิจารณาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน แล้วพยายามที่จะหาข้อยุติอย่างสร้างสรรค์ผู้นำกลุ่มอาจได้รับการเลือกตั้งหรือสับเปลี่ยนกันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม กลุ่มจะต้องมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

(3) การปรึกษาตามสายบังคับบัญชา (Consultative Hierarchy) เป็นวิธีการที่ให้ลูกจ้างมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยเครือข่ายคณะกรรมการต่างๆ ซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มต่างๆภายในบริษัท

(4) การบริหารแบบมีส่วนร่วม (T-Group Approach or Sensitivity) วิธีการนี้ใช้ในการฝึกอบรม และพัฒนามนุษย์สัมพันธ์ของฝ่ายบริหาร เทคนิคชนิดนี้ใช้ทำเพื่อใจคนอื่น และทำงานร่วมกับคนอื่น รู้ถึงค่านิยม แรงจูงใจ จุดอ่อนแข็งของผู้ใต้บังคับบัญชา โดยที่แต่ละคนจะต้องเข้าใจตนเองเสียก่อน

(5) การบริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้บริหารระดับต่างๆ ในองค์กร (Multiple Management) เป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ โดยมีความตั้งใจที่จะแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น จากการตัดสินใจเพียงคนเดียว จึงต้องการที่จะให้บุคคลในระดับต่างๆ ได้มีส่วนร่วมในการบริหารด้วย

(6) ระบบ Q.C.C.(Quality Control Circle) เป็นการทำงานของ กลุ่มเล็กๆ ซึ่งมีบุคลากร 3-5 คน โดยมีวัตถุประสงค์ที่แก้ปัญหาาร่วมกัน โดยวิเคราะห์ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานจากนั้นจะหาแนวทางแก้ไข

(7) แนวทางการใช้คณะกรรมการในการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Committee Approach or Participation) คณะกรรมการเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการนำความคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมไปใช้ปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับที่สูงกว่าพนักงานปฏิบัติ คณะกรรมการจะเป็นกลุ่มที่จัดตั้งชั่วคราวเพื่อรักษาปัญหาเฉพาะหน้า

(8) การมีส่วนร่วมและการสร้างทีมงาน (Participation and Team Building)กิจกรรมการมีส่วนร่วมและการสร้างทีมงานมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด เมื่อการมีส่วนร่วมในการบริหารของบุคลากรในองค์กรมีความมั่นคง สมาชิกของกลุ่มจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553) ได้แบ่งประเภทของการมีส่วนร่วมโดยแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมโดยตรง คือ การมีส่วนร่วมในการบริหารซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเป็นสำคัญ ดังนั้น ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกิจกรรมโดยตรง เช่น ผู้บริหาร หัวหน้าโครงการ มักจะเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในรูปของกรรมการที่ปรึกษา ที่ให้ข้อคิด ข้อเสนอแนะ เพราะกิจกรรมบางอย่างอาจมีอุปสรรคไม่สามารถแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี จึงจำเป็นต้องให้บุคคลอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อให้ผลการตัดสินใจเป็นที่ยอมรับแก่

คนทั่วไปหรือเกิดผลงานที่มีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมโดยตรงจึงมีสาระสำคัญอยู่ที่ว่า เป็นการร่วมอย่างเป็นทางการและมักทำเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น คำสั่งแต่งตั้ง หนังสือเชิญประชุม บันทึกการประชุม เป็นต้น

2) การมีส่วนร่วมโดยอ้อม ซึ่งเป็นเรื่องของการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ให้บรรลุเป้าหมายอย่างไม่เน่าทางการ โดยไม่ได้ร่วมในการตัดสินใจในกระบวนการบริหาร แต่เป็นเรื่องของการสนับสนุน ส่งเสริมให้บรรลุเป้าหมายเท่านั้น เช่น การบริจาคเงิน ทรัพย์สิน วัสดุ อุปกรณ์ แรงงานเข้าช่วยสมทบ เป็นต้น

ศุภัสจิรา วงษ์มาคิชฐ์ (2559) เห็นว่าการมีส่วนร่วมจะมีลักษณะอย่างน้อยเพียงใด ให้พิจารณาว่าผู้นำเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการใช้อำนาจและมีบทบาทในการควบคุมได้เท่าใดซึ่งเป็นข้อบ่งบอกถึงภาวะผู้นำที่เป็นประชาธิปไตยว่าสูงหรือต่ำ อาร์นสไตน์ได้ใช้อำนาจการตัดสินใจเป็นเกณฑ์ในการบ่งบอกการมีส่วนร่วมโดยสรุปเป็นขั้นบันได 8 ขั้น และใน 8 ขั้น จัดได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมเทียมหรือไม่มีส่วนร่วม ได้แก่

ขั้นที่ 1 ขั้นจัดการ (Manipulation) เป็นการเข้ามามีบทบาทในกิจกรรมหนึ่งๆ โดยไม่ได้มุ่งหวังจะเข้ามาเพื่อมีส่วนร่วมในการบริหาร แต่แฝงพฤติกรรมไว้เพียงเพื่อต้องการแสดงออกหรืออวดตนเองให้คนอื่นสนใจหรือรู้จักเท่านั้น คล้ายกับการจัดการแสดง บางท่านเรียกขานขั้นหุ่นเชิด

ขั้นที่ 2 ขั้นบำบัดรักษา (Therapy) เป็นพฤติกรรมที่ผู้นำมีความมุ่งหวังที่จะให้ทุกคนเชื่อฟังและปฏิบัติตามที่ผู้นำต้องการ คล้ายกับหมอรักษาคนไข้ เมื่อวินิจฉัยโรคแล้วก็สั่งยาให้รับประทานและให้พักผ่อน คนไข้จะต้องปฏิบัติตามอย่างเดียว

2) การมีส่วนร่วมพอเป็นพิธีหรือร่วมเพียงบางส่วน ได้แก่

ขั้นที่ 3 ขั้นแจ้งข่าวสาร (Informing) เป็นลักษณะที่ผู้นำเปิดโอกาสให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารเพียงเล็กน้อย คล้ายกับเมื่อมีการประชุม ประธานในที่ประชุมจะเป็นผู้พูดเพื่อชี้แจง นโยบาย วิธีการดำเนินงาน เป้าหมาย ฯลฯ เป็นส่วนใหญ่เพียงผู้เดียว แต่จะเปิดโอกาส

ให้ที่ประชุมซักถามข้อสงสัยในตอนท้ายแล้วก็ปิดประชุม ซึ่งจะเป็นลักษณะเช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ที่มีหน้าที่คอยชี้แจงตอบคำถามของผู้มาติดต่องานเท่านั้น ไม่มีการเสวนากันไปมากกว่านี้

ขั้นที่ 4 ขั้นให้คำปรึกษา (Consultation) การมีส่วนร่วมในลักษณะนี้ เหมือนกับการนิเทศงานของผู้บริหารหรือหัวหน้างาน เมื่อผู้ร่วมงานแสดงความคิดเห็นอะไร ผู้บริหารจะรับฟังแต่จะปฏิบัติตามหรือไม่ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง อย่างไรก็ตาม วิธีการนี้เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมมากกว่าขั้นแจ้งข่าวสาร

ขั้นที่ 5 ขั้นปลอบใจ (Placation) เป็นลักษณะที่ผู้นำทำที่ว่าเห็นด้วย มีท่าทีคล้อยตาม มีความเห็นใจ กระตือรือร้นที่จะทำตามข้อเสนอของผู้ตาม หรือคล้ายกับการปลอบและให้กำลังใจผู้มีปัญหา แต่ในส่วนลึกไม่ได้เห็นด้วยกับข้อเสนออื่นๆ เลย ซึ่งอาจเป็นเพราะข้อเสนอแนะนั้นไม่ตรงกับแนวความคิดของผู้บริหารก็ได้

3) การมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงคือมีอำนาจและบทบาทมาก

ขั้นที่ 6 เป็นหุ้นส่วน (Partnership) เป็นการมีส่วนร่วมที่ผู้นำเปิดโอกาสให้ผู้ตามมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมตัดสินใจ ซึ่งคล้ายกับการดำเนินกิจกรรมของห้างหุ้นส่วน

ขั้นที่ 7 ขั้นมอบอำนาจ (Delegated Power) เป็นการที่ผู้มีอำนาจมอบหน้าที่ให้ผู้ตามปฏิบัติงานแทน การมอบอำนาจนี้ ผู้ปฏิบัติงานมีอำนาจหน้าที่เท่ากับผู้มีอำนาจทุกประการ และมีอิสระในการแสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้รับมอบอำนาจเป็นที่ไว้วางใจของผู้บริหาร นับว่าเป็นการเปิดโอกาสในการมีส่วนร่วมการบริหารมากขึ้น

ขั้นที่ 8 ขั้นควบคุมโดยประชาชน (Citizen Control) เป็นลักษณะที่ผู้นำเปิดโอกาสให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจในกระบวนการบริหารอย่างแท้จริง มีอำนาจและบทบาทหน้าที่ในองค์กรมากที่สุด บางท่านเรียกขั้นนี้ว่าขั้นอำนาจและควบคุม(Power and control) สรุปได้ว่าลักษณะของการมีส่วนร่วมสามารถแบ่งออกได้หลากหลายรูปแบบแล้วแต่หลักของการพิจารณาของนักวิชาการว่าจะพิจารณาไปในรูปแบบใด เช่น การจำแนกตามระดับความเข้มข้นของการมีส่วนร่วม จำแนกตามกระบวนการบริหาร หรือการจำแนกตามวิธีการมีส่วนร่วม เป็นต้น

สรุปได้ว่า ลักษณะของการมีส่วนร่วม ประกอบด้วยการมีส่วนร่วมโดยตรงและการมีส่วนร่วมโดยอ้อม ซึ่งการมีส่วนร่วมโดยตรงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเป็นสำคัญ จึงจำเป็นต้องให้บุคคลอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมโดยอ้อมเป็นเรื่องของการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้บรรลุเป้าหมายอย่างไม่เป็นทางการ เช่น การบริจาคเงิน ทรัพย์สิน วัสดุอุปกรณ์ แรงงานเข้าช่วยสมทบ เป็นต้น

2.2.3.2 ประเภทของการมีส่วนร่วม

Dusseldorp (1981) ได้แบ่งประเภทการมีส่วนร่วมออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

(1) การมีส่วนร่วมทางตรง ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมที่บุคคลเข้าไปมีกิจกรรมในกระบวนการ การพัฒนาด้วยตนเอง เช่น การเข้าประชุม การร่วมอภิปราย การใช้แรงงาน และการลงคะแนนเสียง เป็นต้น

(2) การมีส่วนร่วมทางอ้อม เป็นการมีส่วนร่วมที่ประชาชนไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมโดยตรง แต่อาจจะมีส่วนร่วมโดยผ่านตัวแทน

ฉันทรา รอดสม (2558) ได้กล่าวถึงการทำงานร่วมกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ นั้นมีอยู่ 11 องค์ประกอบ ดังนี้

(1) ความสมดุลในบทบาทสมาชิกทุกคนต้องมีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมต่องาน

(2) มีเป้าหมายที่ชัดเจนและต้องเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการรับรู้ ในการตั้งเป้าหมายนั้นๆ โดยต้องเห็นพ้องต้องกันด้วย

(3) ควรเปิดเผยและกล้าเผชิญกับความจริง เป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกสามารถแสดงเหตุผลความคิดได้อย่างอิสระ

(4) การสนับสนุนและการไว้วางใจกันจะทำให้สมาชิกผูกพันและรักงานที่เขารับผิดชอบ

(5) ความร่วมมือและความขัดแย้งจะช่วยให้ทุกคนเกิดการยอมรับ
ในจุดอ่อน และจุดแข็งของกันและกัน และยังสามารถนำมาเป็นประสบการณ์ในการปฏิบัติงานได้

(6) ถ้ามีวิธีการดำเนินงานที่ดีจะช่วยให้เกิดการตัดสินใจที่ถูกต้อง
และเหมาะสม

(7) ผู้นำควรเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานใช้ศักยภาพของตนให้เกิด
ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

(8) การตรวจสอบและการติดตามผลงานเป็นการทบทวนการ
ปฏิบัติงานของกลุ่มเพื่อให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ และคิดพัฒนาปรับปรุงงานอยู่เสมอ

(9) พัฒนาบุคลากรอยู่เสมอเพื่อประสิทธิภาพในผลของงานที่จะ
เกิดขึ้น

(10) สร้างความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อช่วยเหลือและเรียนรู้งาน
ซึ่งกันและกัน

(11) มีการติดต่อสื่อสารที่ดี จะช่วยให้การทำงานเป็นไปด้วยความ
ราบรื่น

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินการหรือทำกิจกรรมใด ๆ ขึ้นอยู่กับ
ปัจจัยต่างๆ หลายปัจจัย เช่น วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วม เป้าหมายการเข้าร่วม ความเชื่อ ค่านิยม
ขนบธรรมเนียมหรือประเพณีที่สืบทอดต่อกันมาที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ รวมไปถึงความรู้และ
ความสามารถที่เหมาะสมในการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ และผู้ที่เข้าร่วมต้องมีความเชื่อมั่นว่าจะสามารถ
ทำให้งานหรือกิจกรรมนั้นๆ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นหากได้รับความร่วมมือ

2.2.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

พรวิชร บุญประเสริฐ (2560) กล่าวถึง รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ไว้ดังนี้

- 1) มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการศึกษา
- 2) มีส่วนร่วมในการกำหนดโครงสร้างตลอดจนการจัดระบบการเรียนการสอน
สำหรับเด็ก
- 3) มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้นและให้ความเห็น ข้อเสนอแนะต่างๆ และ
ได้กล่าวถึง บทบาทการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครอง ที่มีต่อโรงเรียนในต่างประเทศผลงานวิจัย
ด้านครอบครัว พบว่า ความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างบ้านและ โรงเรียนมีผลอย่างสูงต่อการเรียนรู้ของ

เด็ก ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีด้านจิตใจ สังคม ในประเทศนิวซีแลนด์ พบว่า ภูมิหลังของครอบครัว มีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนนิวซีแลนด์ ได้พยายามเสริมสร้าง บทบาทของครอบครัวที่มีต่อกระบวนการเรียนรู้ของเด็กด้วยการให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาร่วมกันพัฒนาเชื่อมโยงนโยบาย และ โครงการเข้าด้วยกัน ประเทศอังกฤษและเวลส์ได้ใช้วิธีการอันหลากหลายเพื่อให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม รวมถึงการมีกฎหมายบังคับให้ทางโรงเรียน จัดทำข้อตกลงเป็นลายลักษณ์อักษรระหว่างบ้านและ โรงเรียน โดยปรึกษาหารือกับผู้ปกครองก่อน ข้อตกลงนี้ระบุความรับผิดชอบร่วมกันและบทบาทของผู้ปกครองอีกรูปแบบหนึ่ง คือ การให้ผู้ปกครองและเด็กเรียนรู้ด้วยกัน เพื่อพัฒนาความรู้ของผู้ปกครองไปพร้อมกับให้ผู้ปกครองเข้าใจถึงวิธีการเรียนของลูก เช่นเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกา ก็ได้ตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทของครอบครัวที่มีผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของเด็ก และหนึ่งในเป้าหมาย ประการของการปฏิรูป การศึกษา คือ การสร้างความร่วมมือระหว่างบ้านและ โรงเรียน โดยเน้นว่าความร่วมมือนั้นจะต้องถึง ระดับความรับผิดชอบร่วมกัน

อำไพพรรณ ใจสุราช (2559) กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองนั้นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก เพราะ โรงเรียนจะต้องอาศัยทรัพยากรจากชุมชนมาช่วยในการ พัฒนาโรงเรียน ตลอดจนทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ปัจจุบันมุ่งเน้นให้ใช้แหล่ง วิชาการสถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระของชุมชนมาช่วยในการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้ความร่วมมือต่าง ๆ นี้จะไปสู่ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน บรรลุตาม วัตถุประสงค์ด้วยดี และได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไว้ว่าผู้ปกครองมีบทบาท ในการจัดการศึกษาทั้งในด้านการพัฒนาโรงเรียน โดยการเข้าร่วมเป็นกรรมการสถานศึกษา เข้าไปมี ส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา รวมถึงมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนใน โรงเรียน เช่น การให้ความรู้จากความสามารถเฉพาะทางจากประสบการณ์ในชีวิต มาบรรยายให้ ความรู้กับนักเรียน ร่วมวางแผนการจัดการศึกษา และแก้ไขเด็กมีปัญหา เพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพใน การจัดการเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ด้วยดี

2.2.5 ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม

ได้มีผู้ให้กล่าวถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

วีระศักดิ์ วงศ์อินทร์ (2557) ได้สรุปถึงประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่าเป็น การเปิดโอกาสให้พนักงานรวมกลุ่มกันใช้ความรู้ความสามารถ สติปัญญาและประสบการณ์ของแต่ละคนร่วมกันปรับปรุงงานในหน่วยงานของตน ซึ่งมีข้อดี ดังต่อไปนี้

- 1) ผู้ที่รู้ปัญหาดีที่สุดและสามารถแก้ปัญหาได้ดีที่สุดคือผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับปัญหามากที่สุดจะแก้ปัญหาก็ถูกต้องที่สุด
- 2) บุคลากรได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีม และมีส่วนร่วมในการบริหาร
- 3) ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้สึกว่าคุณค่ามีความภาคภูมิใจและทำงานเต็มความสามารถ

ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 5 ประการ ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการระดมความคิดและอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้องทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลายทำให้การปฏิบัติมีความเป็นไปได้มากกว่าคิดเพียงคนเดียว
- 2) การมีส่วนร่วมในการบริหารมีผลทางจิตวิทยา คือ ทำให้เกิดการต่อต้านน้อยลงในขณะที่เดียวกันก็จะเกิดการยอมรับมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นวิธีการที่ผู้บริหารสามารถใช้ทดสอบว่าสิ่งที่ตนเองรู้ตรงกับสิ่งที่ผู้ร่วมงานหรือผู้บังคับบัญชาหรือไม่
- 3) เปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดีกว่า สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
- 4) เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้เกี่ยวข้องใช้ความสามารถและทักษะในการทำงานร่วมกัน เกิดความมีน้ำใจ และความจงรักภักดีต่อหน่วยงานมากขึ้น
- 5) การมีส่วนร่วมจะทำให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น การตัดสินใจมีคุณภาพมากขึ้นและส่งเสริมให้มีการปรับปรุงงาน มีความเป็นไปได้สูง ตลอดจนผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (2553) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในการบริหาร ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมทำให้เกิดความคิดมากกว่า เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกได้ระดมความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกัน ดังนั้น การที่จะได้ความคิดดีๆ ในการปฏิบัติงานจึงมีความเป็นไปได้มากกว่าการคิดเพียงคนเดียว

2) การมีส่วนร่วมในการบริหารมีผลในเชิงจิตวิทยา คือ ทำให้การต่อต้านลดน้อยลง ในขณะที่เดียวกันก็จะเกิดการยอมรับมากขึ้น นอกจากนี้ ยังเป็นวิธีที่ผู้บริหารสามารถใช้ทดสอบดูว่าสิ่งที่ตนเองรู้กับสิ่งที่ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชารู้หรือไม่

3) เปิดโอกาสให้มีการสื่อสารแบบเปิด สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

4) การมีส่วนร่วมจะทำให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น การตัดสินใจที่มีคุณภาพมากขึ้น ส่งเสริมให้การปรับปรุงงานมีความเป็นไปได้สูงขึ้น ตลอดจนผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการทำงานมากยิ่งขึ้น

ประสาร พรหมณา (2553) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม ทำให้การบริหารโรงเรียนมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1) การบริหารแบบมีส่วนร่วม ทำให้เกิดความร่วมมือ รวมพลังความสามัคคีการทำงานเป็นทีมเป็นกลุ่ม ทำให้มีการสนับสนุนการทำงาน สร้างผลงานได้มากขึ้นในเวลาที่กำหนด

2) บุคลากรมีขวัญกำลังใจที่ดี มีส่วนร่วมได้รับการยอมรับจากฝ่ายบริหารมีความภาคภูมิใจมีความกระตือรือร้นทำงานอย่างเต็มความสามารถ ช่วยเพิ่มพูนประสิทธิภาพการทำงานให้สูงขึ้น

3) การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ลดความขัดแย้ง ลดการต่อต้านจากฝ่ายปฏิบัติ ได้มีโอกาสร่วมทำงานร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ให้ลดปัญหาในการทำงานงานสำเร็จได้รวดเร็ว เพราะความร่วมมือจากทุกคนทุกฝ่าย

4) ทำให้เกิดกระบวนการประชาธิปไตย เป็นกระบวนการที่ร่วมมือกันแบ่งงานกันทำร่วมกันรับผิดชอบ เป็นการลดค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ เป็นการเพิ่มผลผลิตเพิ่มคุณภาพงาน ทำให้การใช้ทรัพยากรประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด

5) การบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกันทุกคนเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร มีการทำงานควบคุมงานกันเอง เป็นการแบ่งเบาภาระของฝ่ายบริหารให้

ลดลง ทำให้ฝ่ายบริหารทำหน้าที่บริหารได้อย่างเต็มที่ ทำให้ผลงานดีขึ้นมีคุณภาพสูงขึ้น แสดงถึงการบริหารที่มีประสิทธิภาพ ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารงาน การมีส่วนร่วมทำให้เกิดความคิดที่หลากหลาย เกิดการต่อต้านลดลงส่งเสริมการยอมรับมากขึ้น สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน นำไปสู่การตัดสินใจที่มีคุณภาพมากขึ้น รวมถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้เกิดความร่วมมือร่วมพลังความสามัคคีการทำงานเป็นทีมเป็นกลุ่มทำให้มีการสนับสนุนการทำงานสร้างผลงานได้มากขึ้นในเวลาที่ยากลำบาก กระบวนการประชาธิปไตย

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการให้ประชาชนมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ไว้ดังนี้

- 1) ได้ทราบถึงความต้องการของท้องถิ่น
 - 2) แบ่งเบาภาระหรือรับภาระแทนราชการในการจัดการศึกษาได้บางกรณี
 - 3) เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนหรือผู้ร่วมงาน
 - 4) ลดความขัดแย้งในการบริหารงาน
 - 5) เป็นการสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ
 - 6) เป็นการเสริมสร้างบรรยากาศในการทำงานแบบประชาธิปไตย
 - 7) เป็นการลดค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน ซึ่งเท่ากับว่าลดต้นทุนในการผลิต
- เพราะทุกคนจะมีความรู้สึกร่วมกันว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับผูกพันและเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร จึงช่วยกันใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556) กล่าวว่า ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

- 1) ทำให้การบริหารหรือการพิจารณาแนวทางในการแก้ปัญหาที่มีความหลากหลายเป็นไปอย่างถี่ถ้วน รอบคอบ เพราะเป็นการระดมแนวคิดจากบุคคลที่มีความหลากหลาย ทั้งความรู้และประสบการณ์
- 2) ทำให้มีการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน โดยมีให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีอำนาจมากเกินไป ซึ่งอาจนำไปสู่การใช้อำนาจในทางที่ไม่ถูกต้องอันเกิดผลเสียหายแก่องค์กรได้
- 3) เป็นการขจัดปัญหา มิให้การดำเนินนโยบายใดๆ มีผลต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง มากหรือน้อยเกินไป ซึ่งจะก่อให้เกิดความยุติธรรมในการดำเนินการต่อทุกฝ่ายได้

4) ก่อให้เกิดการประสานงานที่ดีทำให้การบริหารเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

5) การรวมตัวกันของบุคคลเป็นเครือข่ายจะก่อให้เกิดพลังที่เข้มแข็ง สามารถขับเคลื่อนกิจกรรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และตรงเป้าหมาย โดยทุกคนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มีการติดต่อสื่อสารที่ดี สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงประเด็น การตัดสินใจเป็นไปอย่างถูกต้อง เกิดผลกระทบมาภิบาล อีกทั้งยังช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานรู้สึกภาคภูมิใจ และเกิดความจงรักภักดีต่อองค์กรมากยิ่งขึ้น

2.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

2.3.1 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน นั้นมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังต่อไปนี้

นภเนตร ธรรมบวร (2551,น.311) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ทางด้านการศึกษา ไม่ใช่ผลต่อความสำเร็จทางการเรียนของเด็กเท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อการประสบความสำเร็จในชีวิตของเด็ก และยังเป็นการพัฒนาทัศนคติทางบวกต่อเด็กอีกด้วย และได้อ้างอิง Umansky ที่ว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่เห็นความสำคัญของการศึกษา และมีการเตรียมเด็กสำหรับประสบการณ์ทางสังคม จะมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จมากกว่าเด็กที่พ่อแม่ผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญ

วิจิตร ศรีสอ้าน (2550,น.21) กล่าวว่า ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เป็นกฎหมายการศึกษาที่ยึดการศึกษาตลอดชีวิต และให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งหมายความว่าเป็นการศึกษาสำหรับทุกคนและทุกคน มีบทบาทรับผิดชอบในการจัดการศึกษาร่วมกัน Education for all และ All for education

อุทัย บุญประเสริฐ (2559, น.183 - 187) กล่าวว่า การศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างเหมาะสม รวดเร็ว ต้องให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการตนเอง ต้องปรับกระบวนการบริหารจัดการ โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และผู้บริหารต้องพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและมีส่วนได้ส่วนเสีย ได้มีส่วนร่วมในการบริหารตัดสินใจและร่วมจัดการศึกษาทั้งครู ผู้ปกครองนักเรียน ตัวแทนชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่า ตัวแทนนักเรียนเพราะการที่บุคคลทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และรู้สึกรับผิดชอบในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น สา สำหรับการบริหารจัดการโดยให้ชุมชนเพิ่มความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่ชุมชนและผู้ปกครอง จะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความพึงพอใจในการจัดการศึกษา และหลักสูตรจะตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น

พานี ศิริสวัสดิ์ (2551, น.23) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองนั้น เป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก เพราะ โรงเรียนจะต้องอาศัยทรัพยากรจากชุมชนมาช่วยในการพัฒนาโรงเรียน ตลอดจนทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ปัจจุบันมุ่งเน้นให้ใช้แหล่งวิชาการ สถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระของชุมชนมาช่วยในการเรียนการสอนซึ่งจะทำให้ความร่วมมือต่างๆ นี้นำไปสู่ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ด้วยดี ในการบริหารและจัดการศึกษาของโรงเรียน เพื่อให้ไปสู่ทิศทางและ เป้าที่ต้องการนั้น จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนที่ต้องการให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ เพื่อการพัฒนาการศึกษาภายในโรงเรียน โรงเรียนทุกแห่งต้องส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วน โดยให้ผู้ปกครองและชุมชนได้เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการร่วมพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ให้เจริญก้าวหน้าในทุกๆ ด้าน

อภิญญา เวชยชัย (2544, น.41 - 46) กล่าวว่า ผู้ปกครองมีบทบาทร่วมมือกับทางโรงเรียนเพื่อพัฒนาการศึกษาหลายระดับ คือ การมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในระดับปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในระดับปฏิบัติเป็นการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของครู เช่น 1) เป็นครูร่วมสอน (Co - instructor) โดยร่วมกำหนดบทเรียนกิจกรรมด้านการเรียนการสอน 2) ให้ข้อมูลเสริมบทเรียน คือ ร่วมให้ข้อมูลเพิ่มเติม ช่วยให้ครูสร้างหลักสูตรที่ลึกซึ้งตามความหลากหลายและประสบการณ์ 3) ร่วมจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ คือ จัดกิจกรรมให้เด็กทำ งานร่วมกันคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมกิจกรรมที่เน้นความร่วมมือ 4) ร่วมให้ข้อมูลแหล่งทรัพยากร พ่อแม่ ผู้ปกครองร่วมกันให้ข้อมูล

ที่เป็นทรัพยากร และ 5) การช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ร่วมจัดกิจกรรม ดูแลนักเรียน เช่น กีฬา กีฬา กิจกรรมพิเศษต่างๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (2542) กล่าวถึง หลักการสำคัญประการหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ ก็คือ การให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพ่อแม่ ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด ได้บัญญัติสาระที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ในการจัดและพัฒนาการศึกษาไว้หลายมาตรา ดังต่อไปนี้

1) หลักการจัดการศึกษา

มาตรา 8 (2) บัญญัติว่า ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2) การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา

มาตรา 9 (6) บัญญัติว่า ให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบัน ศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

3) แนวทางการจัดการศึกษา

มาตรา 23 บัญญัติว่า การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ในเรื่องดังต่อไปนี้

3.1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3.2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการการบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน 3) ความรู้ เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

3.3) ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษาเน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

3.4) ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

4) กระบวนการเรียนรู้

มาตรา 24 (6) บัญญัติว่า ให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

5) หลักสูตร

มาตรา 27 วรรคสอง บัญญัติว่า ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวชุมชน สังคม และประเทศชาติ

6) ความเข้มแข็งของชุมชน

มาตรา 29 บัญญัติว่า ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุตรหลานนั้น ผู้ปกครองควรมีบทบาทสำคัญ คือ เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในการแสดงความคิดเห็นหรือร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ภายในโรงเรียน ส่งเสริมทัศนคติทางบวกให้กับบุตรหลาน ให้เวลาและเห็นความสำคัญกับบุตรหลาน ตลอดจนร่วมถ่ายทอดประสบการณ์ชีวิตและองค์ความรู้ให้กับเด็ก

2.3.2 ภาระหน้าที่ในการบริหารงานของโรงเรียน

หลักเกณฑ์วิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ.2545) ได้กำหนด ภาระหน้าที่การบริหารงานในโรงเรียน ไว้ดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี, 2542)

2.3.2.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ มีภาระหน้าที่ 17 อย่างด้วยกันคือ

- (1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
- (2) การวางแผนงานด้านวิชาการ
- (3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- (4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- (5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- (6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- (7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- (8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- (9) การนิเทศการศึกษา
- (10) การแนะแนว
- (11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- (12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- (13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
- (14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงานสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
- (15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
- (16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
- (17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2.3.2.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ มีภาระหน้าที่ 22 อย่างด้วยกันคือ

- (1) การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี
- (2) การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง
- (3) การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
- (4) การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ
- (5) การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
- (6) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ
- (7) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ
- (8) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
- (9) การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา
- (10) การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- (11) การวางแผนพัสดุ
- (12) การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (13) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ
- (14) การจัดหาพัสดุ
- (15) การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ
- (16) การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน
- (17) การเบิกเงินจากคลัง
- (18) การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน
- (20) การจัดทำบัญชีการเงิน
- (21) การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
- (22) การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

2.3.2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล มีภาระหน้าที่ 20 อย่างด้วยกันคือ

- (1) การวางแผนอัตรากำลัง
- (2) การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- (3) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
- (4) การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- (5) การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
- (6) การลาทุกประเภท
- (7) การประเมินผลการปฏิบัติงาน
- (8) การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
- (9) การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
- (10) การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
- (11) การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
- (12) การออกจากราชการ
- (13) การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
- (14) การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
- (15) การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- (16) การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
- (17) การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
- (18) การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- (19) การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต
- (20) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

2.3.2.4 ด้านการบริหารทั่วไป มีภาระหน้าที่ 21 อย่างด้วยกันคือ

- (1) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
- (2) การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

- (3) การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
 - (4) งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
 - (5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
 - (6) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
 - (7) งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
 - (8) การดำเนินงานธุรการ
 - (9) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
 - (10) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
 - (11) การรับนักเรียน
 - (12) การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องจัดตั้ง ยุบ รวม หรือ เลิก
- สถานศึกษา
- (13) การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิก
- สถานศึกษา
- (14) การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตาม
- อัธยาศัย
- (15) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
 - (16) การทัศนศึกษา
 - (17) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
 - (18) การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของ
- บุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
- (19) งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น (ท)
- การรายงานผลการปฏิบัติงาน
- (20) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
 - (21) แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการ
- ลงโทษนักเรียน

2.3.3 การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา

ให้คำนึงถึงหลักการดังต่อไปนี้

2.3.3.1 ความพร้อมและความเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ที่จะสามารถ รับผิดชอบดำเนินการตามขีดความสามารถได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.3.2 ความสอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศหรือมติ คณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะกระจายอำนาจ

2.3.3.3 ความเป็นเอกภาพด้านมาตรฐานและนโยบายด้านการศึกษา

2.3.3.4 ความเป็นอิสระและความคล่องตัวในการบริหารและการจัด การศึกษา

2.3.3.5 มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน และผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่

2.3.3.6 มุ่งให้เกิดผลสำเร็จแก่สถานศึกษา โดยเน้นการกระจายอำนาจให้แก่ สถานศึกษาให้มากที่สุดเพื่อให้สถานศึกษานั้นมีความเข้มแข็งและความคล่องตัว

2.3.3.7 เพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพให้แก่สถานศึกษา

2.3.3.8 เพื่อให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการเป็นผู้ตัดสินใจในเรื่อง นั้นๆ โดยตรง

จากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และพิจารณาเห็นว่า องค์ประกอบบางด้านมีความหมายเดียวกัน คล้ายคลึงกัน และใกล้เคียงกัน ดังนั้นเพื่อให้การนำองค์ประกอบมาแสดงในตารางสังเคราะห์ให้เหมาะสม ครบถ้วนเนื้อหาขอบเขตของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาด้านงานวิชาการ 2) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาด้านงานงบประมาณ 3) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาด้านงาน บุคคล 4) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาด้านงานทั่วไป

จากการกำหนดชื่อองค์ประกอบดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาแสดงในตารางสังเคราะห์ โดยองค์ประกอบเหล่านี้ถือว่าเป็นองค์ประกอบตามกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ผู้วิจัยจะพิจารณาใช้เกณฑ์ความถี่เพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบตามกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัยตามลำดับ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์องค์ประกอบตัวแปรงานวิจัย

องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา	ศุภรัตน์ ธานีธรรการ, 2558	ศิริวัฒน์ บาร์ศิริ, 2557	อำนาจ ป้อมน้อย, 2556	ดิเรก อนันต์, 2556	ศรียา ภูระหงษ์, 2555	วิชา ภิมุข, 2556	ปกรณ์ ศรีตันทิพย์, 2553	ปิยะนุช บุญรอด, 2560	กัณรญาณี ศรีสุรภย์, 2559	สมนึก พลอยประดับ, 2553	ความถี่ (Frequency)
1. ด้านงานวิชาการ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
2. ด้านงานงบประมาณ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
3. ด้านงานบุคคล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		9
4. ด้านบริหารงานทั่วไป	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		9
รวม	4	4	4	4	4	4	4	4	4	2	48

จากตารางที่ 2.1 เห็นว่าองค์ประกอบของด้านที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร แนวคิดเชิงทฤษฎี (Theoretical Framework) ที่ได้จากการสังเคราะห์มี จำนวน 4 องค์ประกอบ แต่สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ กำหนดองค์ประกอบโดยใช้เกณฑ์ความถี่สูงเกินกว่าร้อยละ 50 ซึ่งพบว่าทั้ง 4 องค์ประกอบคือ 1) ด้านงานวิชาการ 2) ด้านงานงบประมาณ 3) ด้านงานบุคคล และ 4) ด้านงานทั่วไป

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเป็นรายด้าน ได้มีผู้ทำการวิจัยไว้ดังนี้

ด้านวิชาการ

กัณรญาณี ศรีสุรรักษ์ (2559) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนพลุดาหลวงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ด้านบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับ ปานกลาง โดยเรียงลา ระดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกคือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ในการส่งเสริม และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ใน โรงเรียนและการศึกษานอกสถานที่ การมีส่วนร่วม ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการสนับสนุนหรือมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อเทคโนโลยี อุปกรณ์การเรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียน ยกเว้น การมีส่วนร่วมในการนิเทศ การศึกษา อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนพลุดาหลวงวิทยาได้กำหนดกลยุทธ์ให้ผู้ปกครอง เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับชุมชน และท้องถิ่น อีกทั้งมีการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียน เช่น การแข่งขันทักษะ ทางวิชาการทุกกลุ่มสาระ การจัดกิจกรรมทัศนศึกษานอกสถานที่เพื่อเป็นการเรียนรู้นอกห้องเรียน และด้านอื่นๆ งานวิชาการถือเป็นงานหลักในการบริหารโรงเรียน เพราะงาน วิชาการเป็นงาน ที่จะพัฒนาสติปัญญา พัฒนาความนึกคิดของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง ใน สังคม ดังนั้น ผู้ที่จะกำหนดเป้าหมาย ทิศทาง วิธีการดำเนินงานทางด้านวิชาการหลัก ๆ ส่วนใหญ่ยังเป็นหน้าที่ ของครู ดังนั้น โอกาสที่ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาทางด้านวิชาการจึงยังไม่เต็มที่ เท่าที่ควร จึงเป็นเหตุผลดังกล่าวทำให้การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ของโรงเรียน พลุดาหลวงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง

ศุภรัตน์ ชานิษฐการ (2558) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านวิชาการ โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ประเมินผลการพัฒนา สถานศึกษากับการให้ความเห็นชอบรายงานผล การดำเนินงานประเมินคุณภาพการศึกษา (SAR) ประจำปีการศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชน อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กำหนดมาตรฐานวิชาการของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ศิริวิฒ บาริศรี (2557) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองด้านการบริหาร วิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ใน ระดับมาก 5 ข้อและอยู่ใน ระดับปานกลาง 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมจัดหาวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียน
- 2) การมีส่วนร่วมแนะนำ จัดหาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา ท้องถิ่น
- 3) การมีส่วนร่วมสนับสนุนปัจจัยในการพัฒนาการเรียนการสอนและการจัดการศึกษาของ โรงเรียนส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการมีส่วนร่วมในการดูแลและเอาใจใส่ในการเรียนของบุตรหลาน

ดิเรก อนันต์ (2556) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ บริหารงานในเรื่องของหลักสูตร การผลิตสื่อ การจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม แหล่งการเรียนรู้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาระบบพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การจัดนิทรรศการผลงานของสถานศึกษาสู่ชุมชน การประสานงานด้านวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การนิเทศการศึกษา การจัดข้อมูลพื้นฐานเด็กในเขตบริการ การจัดสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก โอกาสและการส่งเสริม วางแผนการใช้ภูมิปัญญาในท้องถิ่น

จากผลการศึกษาทฤษฎีและองค์ประกอบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาทางด้านวิชาการผู้วิจัยสรุปองค์ประกอบได้ดังนี้คือ มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นด้านคุณธรรม จริยธรรม เช่น เข้าร่วมกิจกรรมช่วยเหลือหรือเป็นวิทยากรในกิจกรรม นำนักเรียนเข้าร่วมปฏิบัติธรรมที่วัดใกล้บ้าน หรือกิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรมนอกสถานที่ ด้านผลการเรียนของนักเรียน มีส่วนร่วมในการเป็นผู้สังเกตจดบันทึกพัฒนาการเรียนรู้อุปกรณ์ของเด็กและรายงานข้อมูลจากพัฒนาการเรียนรู้อุปกรณ์ของเด็กให้กับโรงเรียน มีส่วนร่วมในการดูแลและช่วยเหลือการทำบ้านของนักเรียน มีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้กับนักเรียน เช่น ร่วมจัดหาอุปกรณ์ที่ขาดแคลนให้กับโรงเรียน ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและการศึกษานอกสถานที่ เช่น อนุญาตให้นักเรียนไปทัศนศึกษา เข้าร่วมหรือส่งเสริมในการจัดกิจกรรมสำคัญและกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น กิจกรรมวันคริสต์มาส กิจกรรมวันพ่อ กิจกรรมวันแม่ กิจกรรมวันวิชาการ เป็นต้น มีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำและจัดหาหนังสือตำราเรียน และเอกสารต่างๆ ที่น่าสนใจเพื่อให้นักเรียนได้อ่าน

ด้านงบประมาณ

อำนาจ ป้อมน้อย (2556) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานของโรงเรียน วัดหุบรัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านงบประมาณอยู่ที่ร้อยละ 56.00 อันดับแรก คือ การบริจาคทรัพย์สินสิ่งของเพื่อจัดกิจกรรมของโรงเรียน รองลงมาคือ การเสนอความคิดเห็น ในการจัดซื้ออุปกรณ์การศึกษาของโรงเรียน และ อันดับสุดท้าย คือ การจัดกิจกรรมเพื่อหารายได้ในโครงการส่งเสริม นักเรียนให้มีรายได้ระหว่างเรียน

คนยา ภูระหงษ์ (2555) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานงบประมาณ ได้แก่การระดมและดำเนินการการใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยการจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบติดตามและประเมินผลและรายงานผลการใช้งบประมาณและ ผลการดำเนินงาน ระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ให้เกิดประโยชน์ สูงสุด ถูกต้องตามระเบียบทันเวลาและเหตุการณ์

กาญจนา เอียดสุข (2560) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานงบประมาณ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองได้ให้ความสำคัญและแสดงบทบาทหน้าที่เข้ามามีส่วนร่วม สนับสนุนผลักดัน ให้ชุมชนบริจาควัสดุอุปกรณ์ด้านการศึกษา แสดงความคิดเห็นเรื่องการระดม ทรัพยากรและกองทุนเพื่อการศึกษาเป็นกรรมการในการจัดซื้อจัดจ้างหรือตรวจรับงานอย่างโปร่งใส เข้าประชุมเสนอแนะการใช้จ่ายเงินเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา

จากผลการศึกษาทฤษฎีและองค์ประกอบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาทางด้านงบประมาณผู้วิจัยสรุปองค์ประกอบได้ดังนี้คือ มีส่วนร่วมเป็น คณะกรรมการเปิดซองสอบราคาในการจัดซื้อจัดจ้างต่างๆ ที่โรงเรียนดำเนินการ มีส่วนร่วมหรือ สนับสนุนในการจัดหารายได้ในกิจการดำเนินงานของโรงเรียน เช่น ทอดผ้าป่าหรืองานกุศลต่างๆ ร่วม ตรวจสอบติดตามการใช้งบประมาณของโรงเรียน มีส่วนสนับสนุนในการระดมทรัพยากรเพื่อจัด การศึกษาของโรงเรียน เช่น การบริจาคทรัพย์สิน สิ่งของ เพื่อจัดกิจกรรมของโรงเรียน มีส่วนร่วม รับรู้เกี่ยวกับรายรับรายจ่ายในด้านการเงินและการจัดซื้อจัดจ้างของโรงเรียน มีส่วนช่วยเหลือหรือ

แนะนำการบริหารการเงินของโรงเรียน มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดซื้ออุปกรณ์การศึกษาของโรงเรียน

ด้านงานบุคคล

ปิยะนุช บุญรอด (2560) ด้านบริหารบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก จากผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ระบุว่า การรับฟัง การบริหารงานบุคคลในโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้วิจัยเห็นว่า อาจเป็นเพราะว่าผู้ให้ข้อมูลเห็นความสำคัญในด้านทรัพยากรบุคคล และโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูและบุคลากรในรูปแบบของคณะกรรมการโดยมีการร่วมวางแผนดำเนินงาน

วิชา ภิมุข (2556) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลห้วยข้าวกล้า อำเภอจุน จังหวัดพะเยา ในด้านบริหารงานบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ข้อที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอันดับสูงสุด คือ การส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของบุคลากร (ค่าเฉลี่ย 1.83) รองลงมาคือการมีส่วนร่วมในการ ควบคุมวินัยบุคลากรในโรงเรียน ส่วนการมีส่วนร่วมอันดับต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมในการถอดถอนครูและบุคลากร (ค่าเฉลี่ย 1.61)

อำนาจ บือมน้อย (2556) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานของโรงเรียนวัดหุบรัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านบริหารงานบุคคลอยู่ที่ ร้อยละ 43.24 อันดับแรก คือ การสนับสนุนให้หน่วยงานต่าง ๆ มาเพื่ออบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาตนเองของครูในโรงเรียน รองลงมาคือ การเข้าร่วมอบรมสัมมนา กับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนาตนเองและอันดับสุดท้าย คือ การเป็นกรรมการเครือข่ายของห้องเรียน

จากผลการศึกษาทฤษฎีและองค์ประกอบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาทางงานบุคคลผู้วิจัยสรุปองค์ประกอบได้ดังนี้คือ มีส่วนร่วมในการสนับสนุนคัดเลือกหน่วยงานที่จะมาให้การอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาตนเองของครูในโรงเรียน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร เช่น ร่วมแสดงความยินดีกับครูที่เข้ารับตำแหน่งใหม่และร่วมงานเลี้ยงส่งที่ครูได้รับการโยกย้าย อยู่เป็นประจำ มีส่วนร่วมในการ

วางแผนอัตรากำลังของบุคลากรในโรงเรียน มีส่วนร่วมหรือแนะนำ ในการวางแผนกำหนดเป้าหมาย และทิศทางการบริหารงานบุคลากร มีส่วนร่วมในการเข้าประชุมผู้ปกครองเพื่อให้ข้อเสนอแนะกับผู้บริหารและครูในเรื่องต่างๆ มีส่วนร่วมในการคุมวินัยบุคลากรในโรงเรียนเช่นแจ้งการพบเห็นการกระทำผิดวินัยครูอาทิเช่นเล่นการพนันประพฤติตนไม่เหมาะสม มีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการครู และบุคลากรในโรงเรียน มีส่วนร่วมหรือแนะนำวิทยากรเพื่อเป็นการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ด้านบริหารงานทั่วไป

ปิยะนุช บุญรอด (2560) กล่าวว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานมาก จากผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ระบุว่าการดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้วิจัยเห็นว่า อาจเป็นเพราะผู้ปกครองมีความใกล้ชิดและรู้จักโรงเรียนเป็นอย่างดีเนื่องจากโรงเรียนตั้งอยู่ในตัวชุมชนการดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนจึงสามารถทำได้ง่าย

วิชา ภิมุข (2556) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลห้วยข้าวดำ อำเภอจุน จังหวัดพะเยา ในด้านบริหารงานทั่วไปโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ร่วมในการส่งเสริม การจัดกิจกรรมนักเรียน (ค่าเฉลี่ย 2.60) ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ โดยข้อที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ ร่วมในการบริหารงานธุรการและงานเลขานุการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ค่าเฉลี่ย 1.71)

อำนวยการ บ่อมน้อย (2556) ด้านบริหารทั่วไป การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานของโรงเรียนวัดหุบรัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านบริหารทั่วไปอยู่ที่ร้อยละ 60.90 อันดับแรก คือ การประกันอุบัติเหตุของนักเรียน โดยจ่ายเบี้ยประกัน รองลงมาคือ การเอาใจใส่ดูแลนักเรียนให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนและอันดับสุดท้าย คือ การร่วมตกแต่งปรับปรุงบริเวณโรงเรียน

จากผลการศึกษาทฤษฎีและองค์ประกอบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาทางด้านการงานทั่วไปผู้วิจัยสรุปองค์ประกอบได้ดังนี้คือ มีส่วนร่วมในงานธุรการของสถานศึกษา เช่น การรับส่งเอกสารสำคัญต่างๆ ของโรงเรียนให้กับชุมชน มีส่วนร่วม

กิจกรรมวันสำคัญของชาติศาสนาหรือที่สถานศึกษาและชุมชนจัดขึ้น เช่น วันพ่อ วันแม่ วันสำคัญทางศาสนา และอื่นๆ มีส่วนร่วม ในการเป็นผู้ประสานงานระหว่างสถานศึกษาระหว่างชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ เช่น เป็นจิตอาสาในการบริการ อาหาร และเครื่องดื่มในการจัดงาน สนับสนุนและมี ส่วนร่วมในการจัดหาเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนเช่นบริจาคคอมพิวเตอร์ให้กับโรงเรียน มีส่วนร่วมในการดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน เอาใจใส่ดูแลนักเรียนให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน มีส่วนร่วมรับรู้เรื่องราวและร่วมการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียน

2.4 ข้อมูลพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษา ข้อมูลสารสนเทศ ปีการศึกษา 2561 (สำนักงานการศึกษา, 2561)

2.4.1 ด้านภูมิศาสตร์

เขตบางกะปิ เป็น 1 ใน 50 เขตการปกครองของกรุงเทพมหานคร อยู่ในกลุ่มเขตกรุงเทพตะวันออก ซึ่งถือเป็นเขตที่อยู่อาศัยรองรับการขยายตัวของเมือง ทางทิศตะวันออก (ตอนใต้)

สภาพภูมิประเทศและแนวเขตติดต่อ

เขตบางกะปิ มีพื้นที่ประมาณ 28.523 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของกรุงเทพมหานคร สภาพภูมิประเทศทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มมีลำคลองไหลผ่าน ที่ราบค่อนข้างลุ่มมากอยู่บริเวณแขวงคลองจั่น มีแนวเขตติดต่อกับเขตต่าง ๆ

ทิศเหนือ ติดต่อกับ เขตบึงกุ่ม

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ เขตสะพานสูงและเขตบึงกุ่ม

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ เขตวังทองหลาง เขตลาดพร้าว เขตห้วยขวาง

ทิศใต้ ติดต่อกับ เขตสวนหลวงและเขตประเวศ

ด้านการศึกษา

สำนักงานเขตบางกะปิ มีโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดกรุงเทพมหานคร 4 โรงเรียน คือ

- 1) โรงเรียนไชยศรีปราโมชอนุสรณ์

- 2) โรงเรียนสุเหร่าคลองจั่น
- 3) โรงเรียนวัดศรีบุญเรือง
- 4) โรงเรียนบ้านบางกะปิ

วิสัยทัศน์ของสำนักงานเขตบางกะปิ

บางกะปิเป็นเขตที่น่าอยู่ มีสภาพแวดล้อมที่ดี ประชาชนทุกภาคส่วนร่วมมือกันพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง และประชาชนพึงพอใจในบริการ

2.5 วิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ดังนี้

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

กัณรญาณี ศรีสุรรักษ์ (2559) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนพลุดาหลวงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนพลุดาหลวงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา อาชีพของผู้ปกครอง นักเรียน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 285 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับเพื่อสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนพลุดาหลวงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ด้านการบริหารงานโรงเรียน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .26 - .68 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ Schaffer's method ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนพลุดาหลวงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี พบว่า โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจาก มากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านบริหารงาน

วิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงานทั่วไป ยกเว้น ด้านบริหารงานงบประมาณ อยู่ในระดับน้อย 2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน พลูตาหลวงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น รายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดศึกษาของโรงเรียนพลูตาหลวงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการบริหารงานงบประมาณและด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมนึก พลอยประดับ (2553) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสมคิดจิตต์วิทยา จังหวัดชลบุรี โดย จำแนกตามวุฒิการศึกษา อาชีพและรายได้ พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสมคิดจิตต์วิทยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านธุรการ บุคลากร และกิจการนักเรียน ด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่ และสัมพันธ์ชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้ของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ศุภรัตน์ ชานิษฐการ (2558) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 และเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ระหว่าง สถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที (T-test) ในการทดสอบ สมมติฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้าน คือด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารบุคคล ด้านบริหารงบประมาณและด้านบริหารทั่วไปอยู่ใน ระดับมากที่สุด 2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ที่มีสถานภาพต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 12 ที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สนับสนุนการจัดประชุมผู้ปกครอง และ 3) ด้านบริหารทั่วไป ชุมชนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาอาคารสถานที่ของโรงเรียนให้สวยงามและใช้ประโยชน์สูงสุด ส่วนปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ประเด็นที่มีปัญหาการมีส่วนร่วมคือ 1) ชุมชนขาดการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียน 2) โรงเรียนขาดแคลนงบประมาณ ชุมชนไม่สามารถให้การสนับสนุนได้ 3) ชุมชนไม่กล้าแสดงความคิดเห็นหรือให้คำปรึกษาหารือแนะนำแก่โรงเรียน 4) โรงเรียนขาดการปรึกษาหารือกับชุมชนเรื่องการจัดการศึกษา

ศิริวัฒน์ บาริศรี (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนวัดสลักเหนือ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนวัดสลักเหนือ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ในด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป และเพื่อเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนวัดสลักเหนือ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนวัดสลักเหนือ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2557 จำนวน 205 คน โดยการสุ่มแบบ แบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่าดัชนีความ สอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67- 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.963 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดสลักเหนือ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การบริหารทั่วไป การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ การบริหารวิชาการ 2) การเปรียบเทียบระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนวัดสลักเหนือ อำเภอปากเกร็ด ระดับการศึกษา และฐานะทางเศรษฐกิจ พบว่า 2.1) ผู้ปกครองที่มีเพศแตกต่างกัน มีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน วัดสลักเหนือ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 2.2) ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนวัดสลักเหนือ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อำนวยการ ป้อมน้อย (2556) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานของโรงเรียนวัดหุบรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานของโรงเรียนวัดหุบรักและ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาเสนอต่อผู้บริหารสำหรับเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 210 คน ในปีการศึกษา 2556 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ และร้อยละผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง มีอายุต่ำกว่า 40 ปี มีอาชีพรับจ้าง มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษาและมีความสัมพันธ์กับเด็กคือ เป็นพ่อ แม่ ของเด็ก 2) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานโรงเรียนวัดหุบรัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 สรุปภาพรวมของงานทั้ง 4 ด้าน ด้านที่มีส่วนร่วมมากอันดับ 1 คือ ด้านวิชาการ อันดับที่ 2 คือ ด้านบริหารทั่วไป อันดับที่ 3 คือ ด้านงบประมาณ อันดับที่ 4 คือ ด้านบริหารงานบุคคล 3) ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน คือ 3.1) ด้านวิชาการจะให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปรับปรุงวิธีสอนให้นักเรียนเข้าใจง่ายและมีการสอนพิเศษ 3.2) ด้านงบประมาณจะเป็นการระดมทุนในรูปแบบต่างๆ เช่น จัดให้มีงานชุมนุมศิษย์เก่าเพื่อหารายได้ให้โรงเรียนและมีการออมทรัพย์ 3.3) ด้านบริหารบุคลากรสนใจในเรื่องให้มี ครูสอนภาษาอังกฤษเป็นชาวต่างชาติและ 3.4) ด้านบริหารทั่วไปควรประชุมผู้ปกครองในวันอาทิตย์และสนใจในเรื่องคุณภาพของอาหารกลางวันเพิ่มจุดบริการน้ำดื่มให้มากขึ้น

ปกรณ์ ศรีตันทิพย์ (2553) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนนานาชาติลานนา จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาวิจัย พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในงานวิชาการ งาน กิจกรรมนักเรียนและงานอาคารสถานที่ เป็นบางส่วน แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของงานวิชาการ ผู้ปกครองได้ติดตามผลการเรียน ตรวจการบ้าน และเข้าร่วมประชุมรับทราบผลการวัดและประเมินผลของนักเรียน ส่วนงานกิจกรรมนักเรียนนั้น ผู้ปกครองสนับสนุนการไปทัศนศึกษานอกสถานที่ รับทราบการดำเนินกิจกรรมของ

โรงเรียน และสนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในงานอาคารสถานที่นั้น ผู้ปกครองรับทราบนโยบายการปรับปรุงสถานที่ สนับสนุนโครงการก่อสร้าง และร่วมกับโรงเรียนพัฒนาโรงเรียนสำหรับปัญหาการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้น ผู้ปกครองส่วนน้อยได้เสนอว่า เนื่องจากการสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นภาษาอังกฤษ ทำให้ผู้ปกครองไม่เข้าใจภาษาอังกฤษ ไม่ทราบการดำเนินกิจกรรมในโรงเรียน ผู้ปกครองไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม สถานที่จัดงานคับแคบและไม่มีเตรียมงานที่ดี โดยมีข้อเสนอแนะว่า ควรแจ้งข่าวของโรงเรียนเป็นภาษาอื่นๆบ้าง ส่งจดหมายเชิญผู้ปกครอง และวางแผนการทำกิจกรรมที่ดีและละเอียดมากกว่านี้

จากข้อมูลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น พอสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วม เพื่อรับทราบปัญหา ร่วมกันบริหารจัดการการศึกษาทุกๆ ด้านภายในโรงเรียน ตลอดจนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน แต่บางส่วนไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเลย สาเหตุมาจากการไม่เข้าใจ แนวคิดนโยบาย แผนกิจกรรม โครงการและความต้องการของโรงเรียน ไม่มีกรติดต่อสื่อสารกับทางโรงเรียน ทำให้ไม่รับรู้ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมต่างๆ ของทางโรงเรียน

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

โกลด์ (Gold,2000,p.295) ได้ศึกษา เรื่อง การให้ชุมชนในเขตพื้นที่การบริการของโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พบว่า การปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนในเขตเมืองครอบคลุมไปถึงความต้องการปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน และนักการศึกษา ชุมชนมีรายได้น้อย จะมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีผลต่อความร่วมมือในการจัดการศึกษา

มินค์ และแอนเดอร์สัน (Minke & Anderson,2005) ทำการวิจัยพฤติกรรมทางบวกของผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีส่วนในการช่วยให้เด็กเรียนได้ดีขึ้นตามกระบวนการโดยได้มุ่งเน้นความสำคัญของการศึกษาของลูกเป็นเป้าหมายหลักความสัมพันธ์ของครอบครัวและครูในการทำกิจกรรมที่โรงเรียนเป็นกระบวนการมีส่วนร่วมที่จะรับผิดชอบและพัฒนาความสัมพันธ์ที่สนับสนุนระหว่างครอบครัว และมีความเข้าใจกันดีขึ้น ดังนั้นทั้งทางการศึกษาและผู้ปกครองให้

ความสำคัญต่อทักษะเพื่อให้ประสบความสำเร็จ ที่สนับสนุนผลของความร่วมมือระหว่างครอบครัว และโรงเรียนเป็นการให้เด็กได้รับโอกาสในการพัฒนาด้านทักษะดียิ่งขึ้น

Caspe, Lopez, and Wolos (2009) ได้วิเคราะห์งานวิจัยในด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในระดับชั้น K-12 ของสถานศึกษาต่างๆ และได้พบว่า ผลของงานวิจัยหลายเรื่องได้ช่วยสื่อให้เห็นความสำคัญของกิริมีส่วนร่วมของครอบครัวอย่างชัดเจน ซึ่งสถานศึกษาและผู้ปกครองสามารถนำผลการวิจัยไปพิจารณาและพัฒนาวิธีการได้ต่อไปได้ ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมของครอบครัวที่เชื่อมโยงสู่การเรียนรู้ของนักเรียน มีผลต่อความสำเร็จของนักเรียนมากกว่าการมีส่วนร่วมโดยทั่วไปของผู้ปกครอง
- 2) การมีส่วนร่วมของครอบครัวที่สนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน มีผลเชื่อมโยงสู่ความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียน
- 3) ครอบครัวไม่ว่าจะมีพื้นฐาน วัฒนธรรม ภูมิหลัง การศึกษา รายได้ อย่างไร หรือในระดับใด ล้วนมีอิทธิพลที่ดีต่อการเรียนรู้ของนักเรียน
- 4) การพยายามให้เกิดการมีส่วนร่วมของครอบครัวที่สถานศึกษาได้ พิจารณาคำนึงถึงวัฒนธรรม ระดับความเป็นอยู่ และความต้องการของผู้ปกครอง หรือพื้นฐานที่แตกต่างกันของครอบครัว และสร้างเสริมการมีส่วนร่วมจากจุดเด่นของแต่ละครอบครัว จะสามารถดำเนินการชักจูงให้ครอบครัวที่มีพื้นฐานแตกต่างกันให้มามีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดีลันซี (Delancy, 2000, p.2349) ได้ทำ การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกระบวนการตัดสินใจในหลักสูตรการเรียนระดับเขต พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชนต่อการกำหนดหลักสูตรการสอนของโรงเรียน มีผลต่อวิสัยทัศน์นักการศึกษาและมีความคิดเห็นแตกต่างกัน การใช้วิธีสื่อสารที่เหมาะสม และการสื่อสารสองทางจะเกิดประโยชน์ในกระบวนการตัดสินใจ และทำให้เกิดความขัดแย้งในโรงเรียน

ไพรเออร์ (Pryor, 2005, pp.193 - 203) ได้ทำ การศึกษาเรื่อง การระดมกำลังการมีส่วนร่วม ของชุมชนสังคมเมืองสำหรับการจัดการเรียนการสอนในชนบท กรณีศึกษาประเทศกานา พบว่า การมีส่วนร่วมในชุมชนเกิดจากความต้องการของชุมชนเอง โรงเรียนควรจะต้องรื้อรื้อในการ พยายาม สร้างความร่วมมือมากกว่าการหวังพึ่งให้ชุมชนเข้ามาช่วยพัฒนาโรงเรียน

แอนเจลูคกี (Angelucci, 2008) ได้วิจัยเกี่ยวกับบทบาทของครูใหญ่ในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในรัฐเพนซิลเวเนีย ซึ่งผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ปกครองของกลุ่ม จากสถานศึกษาและได้ข้อมูลว่าการที่ผู้ปกครองได้เห็นครูใหญ่อยู่เสมอ ความสามารถในการสื่อสารและความสามารถในการให้ครูได้ผูกพันต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทำให้เกิดความสัมพันธ์และสร้าง บรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกันส่วนด้านผู้บริหารได้มีแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมดังนี้

1) ทฤษฎีการสร้างความสัมพันธ์ (Relationship-building Theory) ได้มีความพยายามในส่วนของสถานศึกษาที่จะทำให้ผู้ปกครองรู้สึกว่าได้รับการตอบรับและได้รับการเชิญชวนให้มีส่วนร่วมในด้านต่างๆ ของสถานศึกษา

2) ทฤษฎีผู้ปกครองเป็นผู้ช่วย (Parent Assistance Theory) โดยกระตุ้นให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นและในวิถีทางของการปฏิบัติที่จะช่วยให้ครูหรือครูใหญ่ในการทำงานกับนักเรียนอย่างเต็มกำลัง

3) ทฤษฎีการเป็นหุ้นส่วน (Partnership Theory) บนรากฐานของความไว้วางใจและเคารพนับถือซึ่งกันและกัน ความเป็นหุ้นส่วนได้ถูกสร้างขึ้นโดยสถานศึกษาและผู้ปกครองร่วมกันดำเนินการ ร่วมกันในหลายทางเพื่อพัฒนากระบวนการการตัดสินใจภายในสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การที่ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนต้องสร้างแรงจูงใจให้ผู้ปกครองเกิดความพึงพอใจในการช่วยเหลือ สนับสนุนและส่งเสริมการจัดการศึกษา เพราะตามหลักจิตวิทยาเชิงพฤติกรรมจะพบว่าจำนวนครั้งที่ผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นอยู่กับผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วมครั้งแรก เป็นไปตามความคาดหวัง การมีส่วนร่วมก็จะเกิดขึ้นในครั้งต่อมาทำให้มีจำนวนบ่อยครั้งและมากขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังกล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าผู้ปกครองนั้นมีบทบาทที่สำคัญในการให้ความร่วมมือและสนับสนุนการจัดการศึกษาในสถานศึกษารวมทั้งเป็นสื่อกลางในการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ทำให้การบริหารจัดการของโรงเรียนเกิดประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโดยตรง ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่ที่ผ่านมาเน้นการศึกษาความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของโรงเรียน นอกจากนั้นก็เป็นการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของทางโรงเรียน ซึ่งจะมุ่งเน้นไปที่กิจกรรม

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การดำเนินการวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนระดับ ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต บางกะปิ กรุงเทพมหานครและเพื่อเป็นแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามข้อมูลทั่วไป ของผู้ปกครอง เพื่อนำข้อมูลจากการวิจัยมาใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต บางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนในระดับ ประถมศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2561 จำนวน 4 โรงเรียน จำนวน 4,663 คน (สำนักงานการศึกษา,2561)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2561 จำนวน 354 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายและกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (1970) ดังลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1.2.1 รวบรวมจำนวนผู้ปกครองของนักเรียนในระดับประถมศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 10 แห่ง ในปีการศึกษา 2561 ได้จำนวน 4,663 คน

3.1.2.2 เปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน ที่ตรงกับจำนวนประชากร ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 354 คน

3.1.2.3 ทำการสุ่มแบบเจาะจงโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ตามขนาดของสถานศึกษา ได้ 4 โรงเรียน ในโรงเรียนทั้งหมด 10 โรงเรียน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 1) ด้านวิชาการ มี 8 ข้อ 2) ด้านงบประมาณ มี 7 ข้อ 3) ด้านการบริหารงานบุคคลมี 8 ข้อ และ 4) ด้านการบริหารทั่วไป มี 7 ข้อ

รวม 30 ข้อ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำมาปรับใช้ (ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 5 ระดับ) โดยเกณฑ์การให้ระดับคะแนนความต้อง ดังนี้

มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert, 1932,pp.1-55)

ระดับ 5 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบ โครงสร้างของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

2) นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา กำหนดกรอบแนวคิดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

3) สร้างแบบสอบถาม แล้วนำฉบับร่างเสนอต่อกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสม ตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย

4) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านตรวจสอบความถูกต้อง และเที่ยงตรงของเนื้อหาของแต่ละข้อ IOC, Index of Objective Congruence) ระหว่าง 0.60-1.00

5) ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเป็นฉบับสมบูรณ์

6) นำแบบสอบถามที่มีการปรับปรุง แก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปทดลองใช้ (try out) แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1984,p.161) เท่ากับ 0.86

7) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ ด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและ ความเชื่อมั่น ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 354 คน และเก็บด้วยตนเองได้กลับคืนมา 354 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

3.3.1 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต ไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนในสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร เพื่อแจกแบบสอบถามให้แก่ผู้ปกครองในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 354 คน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.2 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามด้วยตนเองจำนวน 354 ฉบับ และเก็บด้วยตนเอง

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 สถิติทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.4.1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Congruence : IOC)

3.4.1.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอน บาค (Cronbach's Coef eient - α)

3.4.2 สถิติพื้นฐาน

3.4.2.1 ค่าความถี่ (f)

3.4.2.2 ค่าร้อยละ (% หรือ p)

3.4.2.3 ค่าเฉลี่ย (\bar{x})

3.4.2.4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.4.3 สถิติทดสอบสมมติฐาน

3.4.3.1 การทดสอบค่าที (T-test)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ อายุ และวุฒิการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง ผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 354 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอตามลำดับ ดังต่อไปนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N แทน ประชากร

\bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามแบบ ตรวจสอบรายการ (Check List) นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความถี่ ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอ ในรูปตารางประกอบคำอธิบาย

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร นำมาวิเคราะห์

หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปและนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย

ตอนที่ 3 นำข้อมูลเกี่ยวกับมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยแล้วนำมาสร้างแนวทาง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จากผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มงานนิเทศภายในสถานศึกษา และที่ปรึกษาด้านพัฒนาการศึกษา

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าร้อยละข้อมูลทั่วไป สามารถแสดงผล ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 ความถี่ และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา

(n=354)		
ข้อมูลทั่วไป	ความถี่	ร้อยละ (%)
1) เพศ		
ชาย	99	27.97
หญิง	255	72.03
รวม	354	100.00
2) อายุ		
น้อยกว่า 25 ปี	37	10.45
25 - 50 ปี	77	21.88
มากกว่า 50 ปี	43	12.15
รวม	354	100.00

ตารางที่ 4.1 ความถี่ และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	(n=354)	
	ความถี่	ร้อยละ (%)
3) ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี	240	67.80
สูงกว่าระดับปริญญาตรี	114	32.20
รวม	354	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 72.03 มีอายุ 25 - 50 ปี จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 21.88 และสำเร็จศึกษาในในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 67.80

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลวิเคราะห์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.2 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียน ระดับ

ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา 4 ด้าน	ระดับการมีส่วนร่วม		
	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	แปลผล
1) ด้านวิชาการ	3.70	0.75	มาก
2) ด้านงบประมาณ	2.66	1.06	ปานกลาง
3) ด้านงานบริหารงานบุคคล	2.41	1.16	น้อย
4) ด้านงานบริหารงานทั่วไป	3.02	0.93	ปานกลาง
รวม	2.95	0.84	มาก

จากตารางที่ 4.2 ความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 2.95 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านวิชาการผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในระดับมาก ($\bar{x}=3.70$) รองลงมา คือ ด้านงานบริหารงานทั่วไป ($\bar{x}=3.02$) ด้านงบประมาณ ($\bar{x}=2.66$) และ ด้านงานบริหารงานบุคคล ($\bar{x}=2.41$) ตามลำดับ

แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม หน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องควรมีหน้าที่ ดังนี้ บทบาทหน้าที่ของโรงเรียน ควรจัดโครงการหรือกิจกรรมที่สามารถพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของเด็กได้ เช่น ค่ายผู้นำ กิจกรรมอาสา อบรมจริยธรรมเยาวชน ควรจัดทำสื่อที่ใช้ภาษาหลากหลายภายในห้องเรียน และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เหมาะสมกับเพศและวัยของนักเรียน ควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดโครงการ/กิจกรรมให้เด็กได้ทำร่วมกับผู้ปกครองหรือชุมชน ควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกหรือคัดสรรอุปกรณ์การศึกษาต่างๆ ของโรงเรียน ควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกหน่วยงานที่จะมาให้การอบรม สัมมนาสำหรับครูหรือนักเรียนในโรงเรียน และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่สนใจเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น พัฒนา ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงระบบบริหารจัดการภายในโรงเรียนตลอดจนโครงสร้างบุคลากรให้สอดคล้องกับ พรบ. การศึกษา จัดนักเรียนภายในชั้นเรียนทุกคนหมุนเวียนกันเพื่อเป็นหัวหน้าห้องหรือเป็นผู้นำ เพื่อฝึกให้เด็กได้กล้าแสดงออก ควรให้ผู้ปกครองเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครในการช่วยงานโรงเรียน ในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น ร่วมถือป้ายหรือนักกีฬา ร่วมกับลูกหลานในกิจกรรมแข่งขันกีฬา ร่วมเป็นอาสาสมัครในการดูแลนักเรียนในการออกกำลังกายหรือทัศนศึกษา เป็นต้นควรจัดตั้งประธานผู้ปกครองแต่ละชั้นเรียนเพื่อเป็นตัวแทนเข้าร่วมประชุมร่วมกับครูภายในโรงเรียนควรมีการประกวดกิจกรรมครอบครัวดีเด่น เพื่อให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมและทำกิจกรรมร่วมกับลูกหรือโรงเรียนมากขึ้นควรให้ผู้ปกครองที่มีความรู้ด้านต่างๆ เข้ามาร่วมถ่ายทอดองค์ความรู้หรือประสบการณ์ให้กับนักเรียน ได้เกิดจินตนาการหรือแรงผลักดัน เช่น ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทหาร ตำรวจ หมอ ธุรกิจส่วนตัว ควรจัดตั้งกลุ่มที่สามารถส่งข้อมูลให้ผู้ปกครองภายในโรงเรียนหรือภายในชั้นเรียนได้รับทราบพัฒนาการของบุตรหลานเป็นระยะ เช่น หลังในเวลาเรียน ชอบเป็นผู้นำ เล่นในเวลาเรียน ควรจัดปฏิทินการดำเนินกิจกรรมประจำปีของโรงเรียนเพื่อให้ผู้ปกครองได้ทราบถึงการจัดอบรมผู้ปกครองเพื่อให้เห็นถึงความสำคัญถึงการเลี้ยงดูบุตรหลานด้วยตนเอง และเข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้ปกครองแต่งตั้งคณะกรรมการ และมี

แผนการตรวจเยี่ยมบ้านนักเรียนจัดทำเว็บไซต์โรงเรียน เพื่อนำเสนอผลงานนักเรียน ครู หรือโรงเรียนที่ได้รับรางวัลจากการประกวดหรือแข่งขัน จัดตั้งกองทุนช่วยเหลือสำหรับนักเรียนที่เรียนดี หรือจัดกองทุนกู้ยืมภายในโรงเรียนสำหรับให้นักเรียนหรือผู้ปกครองกู้ยืมกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น

บทบาทหน้าที่ของครูต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ควรให้การบ้านนักเรียนที่ผู้ปกครองสามารถร่วมทำกิจกรรมได้ เช่น ให้เด็กฝึกอ่านออกเสียงตามผู้ปกครอง เล่าเรื่องประกอบภาพ พร้อมทั้งถ่ายวิดีโอเพื่อส่งการบ้านเข้าในกลุ่มชั้นเรียน เพื่อให้เด็กเกิดความตื่นตัวและกล้าแสดงออกครูควรรายงานพฤติกรรมและทักษะการเรียนรู้ของเด็ก ในระหว่างที่อยู่ในโรงเรียนเพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนมากยิ่งขึ้นควรให้ผู้ปกครองที่มีความรู้ด้านต่างๆ เข้ามาร่วมถ่ายทอดองค์ความรู้หรือประสบการณ์ให้กับนักเรียน ได้เกิดจินตนาการหรือแรงผลักดัน เช่น ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทหาร ตำรวจ หมอ ธุรกิจส่วนตัว ควรจัดตั้งประธานผู้ปกครองแต่ละชั้นเรียนเพื่อเป็นตัวแทนเข้าร่วมประชุมร่วมกับครูภายในโรงเรียนควรจัดทำสื่อที่ใช้ภาษาหลากหลายภายในห้องเรียน และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เหมาะสมกับเพศและวัยของนักเรียนจัดนักเรียนภายในชั้นเรียนทุกคนหมุนเวียนกันเพื่อเป็นหัวหน้าห้องหรือเป็นผู้นำ เพื่อฝึกให้เด็กได้กล้าแสดงออก

บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองต่อทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ควรเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครในการช่วยงานโรงเรียน ในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น ร่วมถือป้ายหรือนักกีฬา ร่วมกับลูกหลานในกิจกรรมแข่งขันกีฬา ร่วมเป็นอาสาสมัครในการดูแลนักเรียนในการออกกำลังกายหรือทัศนศึกษา ควรให้ความร่วมมือในการส่งเสริมหรือพัฒนาทักษะบุตรหลานขณะที่อยู่บ้าน เช่น สอนการบ้าน ทำกิจกรรมร่วมกับบุตรหลาน มีเวลาพูดคุย/สอบถามเกี่ยวกับชีวิตประจำวันขณะที่อยู่โรงเรียนควรรายงานพฤติกรรมและทักษะการเรียนรู้ของเด็ก ในระหว่างที่อยู่ที่บ้านเพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนมากยิ่งขึ้นควรเห็นความสำคัญในการเลี้ยงดูบุตรหลานด้วยตนเอง และเข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้ปกครองควรเห็นความสำคัญและเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นสำหรับบุตรหลาน เช่น กิจกรรมวันพ่อ วันแม่ กิจกรรมวันแข่งขันกีฬา เป็นต้น

ตารางที่ 4.3 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านวิชาการ

ด้านวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	แปลผล
1) มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นด้านคุณธรรม จริยธรรม เช่น เข้าร่วมกิจกรรมช่วยเหลือหรือเป็นวิทยากรในกิจกรรม นำนักเรียนเข้าร่วมปฏิบัติธรรมที่วัดใกล้บ้าน หรือกิจกรรมอบรมคุณธรรมจริยธรรมนอกสถานที่	3.39	1.12	มาก
2) ติดตามผลการเรียนของนักเรียนจากครูประจำชั้นเป็นประจำ	3.92	0.99	มาก
3) มีส่วนร่วมในการเป็นผู้สังเกตจดบันทึกพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กและรายงานข้อมูลจากพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กให้กับโรงเรียน	3.51	1.05	มาก
4) มีส่วนร่วมในการดูแลและช่วยเหลือการทำบ้านของนักเรียน	3.88	1.01	มาก
5) มีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้กับนักเรียน เช่น ร่วมจัดหาอุปกรณ์ที่ขาดแคลนให้กับโรงเรียน	3.33	1.20	ปานกลาง
6) ร่วมส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและการศึกษานอกสถานที่ เช่น อนุญาตให้นักเรียนไปทัศนศึกษา	4.15	1.01	มาก
7) เข้าร่วมหรือส่งเสริมในการจัดกิจกรรมสำคัญและกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น กิจกรรมวันคริสต์มาส กิจกรรมวันพ่อ – วันแม่ กิจกรรมวันวิชาการ เป็นต้น	3.96	1.03	มาก

ตารางที่ 4.3 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนระดับประถมศึกษา
ศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านวิชาการ (ต่อ)

(n=354)

ด้านวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	แปลผล
8) มีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำและจัดหาหนังสือ ตำราเรียน และเอกสารต่างๆ ที่น่าสนใจเพื่อให้ นักเรียนได้อ่าน	3.46	1.16	มาก
รวม	3.70	0.75	มาก

จากตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านวิชาการ พบว่า โดย
ภาพรวมของผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.70 เมื่อ
พิจารณารายข้อ พบว่า ร่วมส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ใน โรงเรียนและการศึกษานอกสถานที่
เช่น อนุญาตให้นักเรียนไปทัศนศึกษา มีส่วนร่วมในระดับมาก ($\bar{x}=4.15$) รองลงมา คือ เข้าร่วมหรือ
ส่งเสริมในการจัดกิจกรรมสำคัญและกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น
กิจกรรมวันคริสต์มาส กิจกรรมวันพ่อ – วันแม่ กิจกรรมวันวิชาการ เป็นต้น ($\bar{x}=3.96$) และ ติดตาม
ผลการเรียนของนักเรียนจากครูประจำชั้นเป็นประจำ ($\bar{x}=3.92$) ตามลำดับ

แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านวิชาการ ผลการศึกษามีรายละเอียด ดังนี้ ควรจัด
โครงการหรือกิจกรรมที่สามารถพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของเด็กได้ เช่น ค่ายผู้นำ กิจกรรม
อาสา อบรมจริยธรรมเยาวชน โรงเรียนควรจัดทำสื่อที่ใช้ภาษาหลากหลายภายในห้องเรียน และใช้
สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เหมาะสมกับเพศและวัยของนักเรียน ครูควรให้การบ้านนักเรียนที่
ผู้ปกครองสามารถร่วมทำกิจกรรมได้ เช่น ให้เด็กฝึกอ่านออกเสียงตามผู้ปกครอง เล่าเรื่องประกอบ
ภาพ พร้อมทั้งถ่ายวิดีโอเพื่อส่งการบ้านเข้าในกลุ่มชั้นเรียน เพื่อให้เด็กเกิดความตื่นตัวและกล้า
แสดงออก ครูและผู้ปกครองควรรายงานพฤติกรรมและทักษะการเรียนรู้ของเด็ก ในระหว่างที่อยู่

บ้านหรืออยู่ที่โรงเรียนเพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนมากยิ่งขึ้น ควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะนโยบาย การดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับเด็ก และการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในด้านต่างๆ

ตารางที่ 4.4 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านงบประมาณ

ด้านงบประมาณ	ระดับการมีส่วนร่วม (n=354)		
	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	แปลผล
1) มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการเปิดซองสอบราคาในการจัดซื้อจัดจ้างต่างๆ ที่โรงเรียนดำเนินการ	2.40	1.36	น้อย
2) มีส่วนร่วมหรือสนับสนุนในการจัดหารายได้ในการดำเนินงานของโรงเรียน เช่น ทอดผ้าป่า/งานกุศล	3.49	1.21	ปานกลาง
3) ร่วมตรวจสอบติดตามการใช้งบประมาณของโรงเรียน	2.45	1.33	น้อย
4) มีส่วนสนับสนุนในการระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษาของโรงเรียน เช่น การบริจาคทรัพย์สินสิ่งของ เพื่อจัดกิจกรรมของโรงเรียน	3.18	1.21	ปานกลาง
5) มีส่วนร่วมรับรู้เกี่ยวกับรายรับรายจ่ายในด้านการเงินและการจัดซื้อจัดจ้างของโรงเรียน	2.42	1.33	น้อย
6) มีส่วนช่วยเหลือหรือแนะนำการบริหารการเงินของโรงเรียน	2.34	1.35	น้อย
7) มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดซื้ออุปกรณ์การศึกษาของโรงเรียน	2.35	1.32	น้อย
รวม	2.66	1.06	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านงบประมาณ พบว่า โดยภาพรวมของผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 2.66 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีส่วนร่วมหรือสนับสนุนในการจัดหารายได้ในการดำเนินงานของโรงเรียน เช่น ทอดผ้าป่า/งานกุศล มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.49$) รองลงมา คือ มีส่วนสนับสนุนในการระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษาของโรงเรียน เช่น การบริจาคทรัพย์สิน สิ่งของเพื่อจัดกิจกรรมของโรงเรียน ($\bar{x}=3.18$) และ ร่วมตรวจสอบติดตามการใช้งบประมาณของโรงเรียน ($\bar{x}=2.45$) ตามลำดับ

แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านงบประมาณ ผลการศึกษามีรายละเอียด ดังนี้ โรงเรียนควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดโครงการ/กิจกรรมให้เด็กได้ทำร่วมกับผู้ปกครองหรือชุมชน ควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกหรือคัดสรรอุปกรณ์การศึกษาต่างๆ ของโรงเรียน จัดตั้งกองทุนช่วยเหลือสำหรับนักเรียนที่เรียนดี หรือจัดกองทุนกู้ยืมภายในโรงเรียนสำหรับให้นักเรียนหรือผู้ปกครองกู้ยืมกรณีฉุกเฉินหรือกรณีจำเป็น

ตารางที่ 4.5 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านงานบริหารงานบุคคล (n=354)

ด้านการบริหารงานบุคคล	ระดับการมีส่วนร่วม		
	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	แปลผล
1) มีส่วนร่วมในการสนับสนุนคัดเลือกหน่วยงานที่จะมาให้การอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาตนเองของครูในโรงเรียน	2.31	1.33	น้อย

ตารางที่ 4.5 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านงานบริหารงานบุคคล (ต่อ)
(n=354)

ด้านการบริหารงานบุคคล	ระดับการมีส่วนร่วม		
	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	แปลผล
2) มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร เช่น ร่วมแสดงความยินดีกับครูที่เข้ารับตำแหน่งใหม่และร่วมงานเลี้ยงส่งที่ครูได้รับการโยกย้าย อยู่เป็นประจำ	2.42	1.34	น้อย
3) มีส่วนร่วมในการวางแผนอัตรากำลังของบุคลากรในโรงเรียน	2.23	1.29	น้อย
4) มีส่วนร่วมหรือแนะนำ ในการวางแผนกำหนดเป้าหมายและทิศทางการบริหารงานบุคลากร	2.22	1.34	น้อย
5) มีส่วนร่วมในการเข้าประชุมผู้ปกครองเพื่อให้ข้อเสนอแนะกับผู้บริหารและครูในเรื่องต่างๆ	3.29	1.30	ปานกลาง
6) มีส่วนร่วมในการคุมวินัยบุคลากรในโรงเรียนเช่นแจ้งการพบเห็นการกระทำผิดวินัยครู อาทิเช่น เล่นการพนันประพฤติตนไม่เหมาะสม	2.36	1.31	น้อย
7) แนะนำหรือมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการครูและบุคลากรในโรงเรียน	2.19	1.31	น้อย
8) มีส่วนร่วมหรือแนะนำวิทยากรเพื่อเป็นการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	2.30	1.33	น้อย
รวม	2.41	1.16	น้อย

จากตารางที่ 4.5 ความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านงานบริหารงานบุคคล พบว่า โดยภาพรวมของผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 2.41 เมื่อ

พิจารณารายชื่อ พบว่า มีส่วนร่วมในการเข้าประชุมผู้ปกครองเพื่อให้ข้อเสนอแนะกับผู้บริหารและครูในเรื่องต่างๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.29$) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร เช่น ร่วมแสดงความคิดเห็นกับครูที่เข้ารับตำแหน่งใหม่และร่วมงานเลี้ยงส่งที่ครูได้รับการโยกย้าย อยู่เป็นประจำ ($\bar{x}=2.42$) และมีส่วนร่วมในการคุมวินัยบุคลากรในโรงเรียนเช่นแจ้งการพบเห็นการกระทำผิดวินัยครูอาทิเช่นเล่นการพนันประพฤติตนไม่เหมาะสม ($\bar{x}=2.36$) ตามลำดับ

แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านงานบริหารงานบุคคล ผลการศึกษามีรายละเอียดดังนี้ ควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกหน่วยงานที่จะมาให้การอบรม สัมมนาสำหรับครูหรือนักเรียนในโรงเรียน และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่สนใจเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น โรงเรียนควรจัดทำสื่อที่ใช้ภาษาหลากหลายภายในห้องเรียน และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เหมาะสมกับเพศและวัยของนักเรียน

นักเรียนภายในชั้นเรียนทุกคนหมุนเวียนกันเพื่อเป็นหัวหน้าห้องหรือเป็นผู้นำ เพื่อฝึกให้เด็กได้กล้าแสดงออก ควรให้ผู้ปกครองเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครในการช่วยงานโรงเรียน ในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น ร่วมถือป้ายหรือเป็นนักกีฬาร่วมกับลูกหลานในกิจกรรมแข่งขันกีฬา ร่วมเป็นอาสาสมัครในการดูแลนักเรียนในการออกกำลังกายหรือทัศนศึกษา พัฒนา ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงระบบบริหารจัดการภายในโรงเรียนตลอดจน โครงสร้างบุคลากรให้สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษา

ตารางที่ 4.6 แสดงผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านงานบริหารงานทั่วไป

ด้านบริหารงานทั่วไป	ระดับการมีส่วนร่วม (n=354)		
	ระดับการมีส่วนร่วม		
	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	แปลผล
1) มีส่วนร่วมในงานธุรการของสถานศึกษา เช่น การรับส่งเอกสารสำคัญต่างๆ ของโรงเรียนให้กับชุมชน	2.39	1.32	น้อย
2) มีส่วนร่วมกิจกรรมวันสำคัญของชาติศาสนาหรือที่สถานศึกษาและชุมชนจัดขึ้น เช่น วันพ่อ วันแม่ วันสำคัญทางศาสนา และอื่นๆ	3.64	1.13	มาก
3) มีส่วนร่วม ในการเป็นผู้ประสานงานระหว่างสถานศึกษาระหว่างชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ เช่น เป็นจิตอาสาในการบริการ อาหาร และเครื่องดื่มในการจัดงาน	2.74	1.37	ปานกลาง
4) สนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดหาเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนเช่นบริจาคคอมพิวเตอร์ให้กับโรงเรียน	2.32	1.31	น้อย
5) มีส่วนร่วมในการดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน	2.55	1.33	ปานกลาง
6) เอาใจใส่ดูแลนักเรียนให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน	3.97	1.10	มาก
7) มีส่วนร่วมรับรู้เรื่องราวและร่วมการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียน	3.52	1.23	มาก
รวม	3.02	0.93	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านงานบริหารงานทั่วไป พบว่า โดยภาพรวมของผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.02 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เอาใจใส่ดูแลนักเรียนให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน มีส่วนร่วมในระดับมาก ($\bar{x}=3.97$) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมกิจกรรมวันสำคัญของชาติศาสนาหรือที่สถานศึกษาและชุมชนจัดขึ้น เช่น วันพ่อ วันแม่ วันสำคัญทางศาสนา และอื่นๆ ($\bar{x}=3.64$) และมี ส่วนร่วมรับรู้เรื่องราวและร่วมการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียน ($\bar{x}=3.52$) ตามลำดับ

แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านงานบริหารทั่วไป มีดังนี้ 1) ควรจัดตั้งประธานผู้ปกครองแต่ละชั้นเรียนเพื่อเป็นตัวแทนเข้าร่วมประชุมร่วมกับครูภายในโรงเรียน ควรมีการประกวดกิจกรรมครอบครัวดีเด่น เพื่อให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมและทำกิจกรรมร่วมกับลูกหรือโรงเรียนมากขึ้น ควรให้ผู้ปกครองที่มีความรู้ด้านต่างๆ เข้ามาร่วมถ่ายทอดองค์ความรู้หรือประสบการณ์ให้กับนักเรียนได้เกิดจินตนาการหรือแรงผลักดัน เช่น ประกออบอาชีพเกษตรกรรม ทหาร ตำรวจ หมอ ชูธุรกิจส่วนตัว โรงเรียนควรจัดตั้งกลุ่มที่สามารถส่งข้อมูลให้ผู้ปกครองภายในโรงเรียนหรือภายในชั้นเรียนได้รับทราบพัฒนาการของบุตรหลานเป็นระยะ เช่น กลับในเวลาเรียน ชอบเป็นผู้นำ เล่นในเวลาเรียน โรงเรียนควรจัดปฏิทินการดำเนินกิจกรรมประจำปีของโรงเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองได้ทราบถึงกำหนดการที่แน่นอนและสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ ควรจัดอบรมผู้ปกครองเพื่อให้เห็นถึงความสำคัญถึงการเลี้ยงดูบุตรหลานด้วยตนเอง และเข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้ปกครอง จัดทำเว็บไซต์โรงเรียน เพื่อนำเสนอผลงานนักเรียน ครู หรือโรงเรียนที่ได้รับรางวัลจากการประกวดหรือแข่งขันต่างๆ

ตอนที่ 3 นำข้อมูลเกี่ยวกับมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย แล้วนำมาสร้างแนวทาง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จากผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มงานนิเทศภายในสถานศึกษา และที่ปรึกษาด้านพัฒนาการศึกษา

ตารางที่ 4.7 แนวทาง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

การมีส่วนร่วม	แนวทางการมีส่วนร่วม
1. ด้านวิชาการ	1) ควรจัด โครงการหรือกิจกรรมที่สามารถพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของเด็กได้ 2) จัดค่ายผู้นำ กิจกรรมอาสา อบรมจริยธรรมเยาวชน 3) โรงเรียนควรจัดทำสื่อที่ใช้ภาษาหลากหลายภายในห้องเรียน และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เหมาะสมกับเพศและวัยของนักเรียน 4) ครูควรให้การบ้านนักเรียนที่ผู้ปกครองสามารถร่วมทำกิจกรรมได้ เช่น ให้เด็กฝึกอ่านออกเสียงตามผู้ปกครอง เล่าเรื่องประกอบภาพ พร้อมทั้งถ่ายวิดีโอเพื่อส่งการบ้าน 5) ครูและผู้ปกครองควรรายงานพฤติกรรมและทักษะการเรียนรู้ของเด็ก ในระหว่างที่อยู่ที่บ้านหรืออยู่ที่โรงเรียนเพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนมากยิ่งขึ้น 6) ควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอนโยบาย การดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับเด็ก และการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในด้านต่างๆ
2. ด้านงบประมาณ	1) โรงเรียนควรสนับสนุนงบประมาณในการจัด โครงการ/กิจกรรมให้เด็กได้ทำร่วมกับผู้ปกครองหรือชุมชน 2) ควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกหรือคัดสรรอุปกรณ์การศึกษาต่างๆ ของโรงเรียน 3) จัดตั้งกองทุนช่วยเหลือสำหรับนักเรียนที่เรียนดี หรือจัดกองทุนกู้ยืมภายในโรงเรียนสำหรับให้นักเรียนหรือผู้ปกครองกู้ยืมกรณีฉุกเฉินหรือกรณีจำเป็น

ตารางที่ 4.7 แนวทาง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร (ต่อ)

การมีส่วนร่วม	แนวทางการมีส่วนร่วม
3. ด้านงานบริหารงานบุคคล	1) ควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกหน่วยงานที่จะมาให้การอบรม สัมมนา สำหรับครูหรือนักเรียนในโรงเรียน 2) เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่สนใจเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น 3) โรงเรียนควรจัดทำสื่อที่ใช้ภาษาหลากหลายภายในห้องเรียน และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เหมาะสมกับเพศและวัยของนักเรียน
4. ด้านงานบริหารทั่วไป	1) ควรจัดตั้งประธานผู้ปกครองแต่ละชั้นเรียนเพื่อเป็นตัวแทนเข้าร่วมประชุมร่วมกับครูภายในโรงเรียน 2) ควรมีการประกวดกิจกรรมครอบครัวดีเด่น เพื่อให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมและทำกิจกรรมร่วมกับลูกหรือโรงเรียนมากขึ้น 3) ควรให้ผู้ปกครองที่มีความรู้ด้านต่างๆ เข้ามาร่วมถ่ายทอดองค์ความรู้หรือประสบการณ์ให้กับนักเรียน ได้เกิดจินตนาการหรือแรงผลักดัน เช่น ประกอบคุณภาพชีวิตครอบครัว ทหาร ตำรวจ หมอ ชูธุรกิจส่วนตัว 4) โรงเรียนควรจัดตั้งกลุ่มที่สามารถส่งข้อมูลให้ผู้ปกครองภายในโรงเรียนหรือภายในชั้นเรียนได้รับทราบพัฒนาการของบุตรหลานเป็นระยะ เช่น กลับในเวลาเรียน ชอบเป็นผู้นำ เล่นในเวลาเรียน 5) โรงเรียนควรจัดปฏิทินการดำเนินกิจกรรมประจำปีของโรงเรียนเพื่อให้ผู้ปกครองได้ทราบถึงกำหนดการที่แน่นอนและสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ 6) ควรจัดอบรมผู้ปกครองเพื่อให้เห็นถึงความสำคัญถึงการเลี้ยงดูบุตรหลานด้วยตนเอง และเข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้ปกครอง 7) จัดทำเว็บไซต์โรงเรียน เพื่อนำเสนอผลงานนักเรียน ครู หรือโรงเรียนที่ได้รับรางวัลจากการประกวดหรือแข่งขันต่างๆ

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านบริหารบุคลากร และ 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

จากการศึกษาผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 72.03 มีอายุ 25 - 50 ปี จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 21.88 และ สำเร็จศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 67.80 ผู้ปกครองมีความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ดังนี้

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 2.95 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านวิชาการผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 3.70 รองลงมา คือ ด้านงานบริหารงานทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 3.02 ด้านงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 2.66 และ ด้านงานบริหารงานบุคคล คิดเป็นร้อยละ 2.41 ตามลำดับ นำเสนอเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้แก่

5.1.1.1 ด้านวิชาการ พบว่า โดยภาพรวมของผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.70 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ร่วมส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและการศึกษานอกสถานที่ เช่น อนุญาตให้นักเรียนไปทัศนศึกษา มีส่วนร่วมในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 4.15 รองลงมา คือ เข้าร่วมหรือส่งเสริมในการจัดกิจกรรมสำคัญและกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น กิจกรรมวันคริสต์มาส กิจกรรมวันพ่อ – วันแม่ กิจกรรมวันวิชาการ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 3.96 และติดตามผลการเรียนของนักเรียนจากครูประจำชั้นเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 3.92 ตามลำดับ

5.1.1.2 ด้านงานบริหารงาน พบว่า โดยภาพรวมของผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.02 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เอาใจใส่ดูแลนักเรียนให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน มีส่วนร่วมในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 3.97 รองลงมา คือ มีส่วนร่วมกิจกรรมวันสำคัญของชาติศาสนาหรือที่สถานศึกษาและชุมชนจัดขึ้น เช่น วันพ่อ วันแม่ วันสำคัญทางศาสนา และอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 3.64 และมีส่วนร่วมรับรู้เรื่องราวและร่วมการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 3.52 ตามลำดับ

5.1.1.3 ด้านงบประมาณ พบว่า โดยภาพรวมของผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 2.66 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีส่วนร่วมหรือสนับสนุนในการจัดหารายได้ในการดำเนินงานของโรงเรียน เช่น ทอดผ้าป่า งานกุศล มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 3.49 รองลงมา คือ มีส่วนสนับสนุนในการระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษาของโรงเรียน เช่น การบริจาคทรัพย์สิน สิ่งของ เพื่อจัดกิจกรรมของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๓ และร่วมตรวจสอบติดตามการใช้งบประมาณของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 2.45 ตามลำดับ

5.1.1.4 ด้านงานบริหารงานบุคคล พบว่า โดยภาพรวมของผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 2.41 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีส่วนร่วมในการเข้าประชุมผู้ปกครองเพื่อให้ข้อเสนอแนะกับผู้บริหารและครูในเรื่องต่างๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 3.29 รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่นักเรียน เช่น ร่วมแสดงความยินดีกับครูที่เข้ารับตำแหน่งใหม่และร่วมงานเลี้ยงส่งที่ครูได้รับการยกย้าย อยู่เป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 2.42 และ มีส่วนร่วมในการคุมวินัยบุคลากรในโรงเรียนเช่นแจ้งการพบเห็นการกระทำผิดวินัยครูอาทิเช่นเล่นการพนันประพฤติตนไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 2.36 ตามลำดับ

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านวิชาการผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 3.70 รองลงมา คือ ด้านงานบริหารงานทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 3.02 ด้านงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 2.66 และ ด้านงานบริหารงานบุคคล คิดเป็นร้อยละ 2.41 ตามลำดับ ดังนี้

5.2.1.1 ด้านวิชาการ พบว่า โดยภาพรวมของผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.70 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ร่วมส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและการศึกษานอกสถานที่ เช่น อนุญาตให้นักเรียนไปทัศนศึกษา มีส่วนร่วมในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 4.15 รองลงมา คือ เข้าร่วมหรือส่งเสริมในการจัดกิจกรรมสำคัญและกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น กิจกรรมวันคริสต์มาส กิจกรรมวันพ่อ - วันแม่ กิจกรรมวันวิชาการ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 3.96 และ ติดตามผลการเรียนของนักเรียนจากครูประจำชั้นเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 3.92 ตามลำดับ

ผลการศึกษาสอดคล้องกับ กชพร สระแก้ว (2556) ศึกษาวิจัย เรื่อง ความต้องการและแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม “จงจินตรูจิรวงศ์อุปถัมภ์” อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม “จงจินตรูจิรวงศ์อุปถัมภ์” อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ด้านวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 3.45 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ มีส่วนร่วมประชุมปรึกษา เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 3.45 มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 3.50 ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีส่วนร่วมกำหนดแผนการปฏิบัติงานของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 3.49 ซึ่ง วรินทร์ วงษ์ทอง (2559) ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานโรงเรียนบ้านปะอุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคลด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป ตามลำดับ

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในอดีตที่ผ่านมาภาครัฐไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วมมากนัก ชุมชนและผู้ปกครองคิดว่าการให้การศึกษาเป็นหน้าที่ขององค์กรภาครัฐเท่านั้นหากจะต้องมีส่วนร่วมบ้างก็จะเป็นลักษณะของการรับฟังข้อมูลข่าวสารเพียงฝ่ายเดียว หรือในลักษณะของการร่วมประชุมรับฟังผลการดำเนินงานที่ผ่านมาเท่านั้นประกอบกับสถานศึกษาไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่ จึงทำให้ชุมชนและผู้ปกครองคิดว่าตนเองไม่มีความสำคัญ จึงทำให้มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ ปริญญา กรุงควี (2557) ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า ด้านบริหารวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เป็นรายข้อพบว่า การมีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรพิเศษให้ความรู้ต่างๆ แก่นักเรียนสูงสุด รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการนำ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการประชุมกับโรงเรียนเพื่อรับทราบผลการจัดการศึกษาเมื่อสิ้นปีการศึกษา และต่ำสุดคือ การสอนซ่อมเสริมวิชาต่างๆ แก่นักเรียนที่บ้านสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

5.2.1.2 ด้านงานบริหารงาน พบว่า โดยภาพรวมของผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.02 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เอาใจใส่ดูแลนักเรียนให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน มีส่วนร่วมในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 3.97

รองลงมา คือ มีส่วนร่วมกิจกรรมวันสำคัญของชาติ ศาสนา หรือที่สถานศึกษาและชุมชนจัดขึ้น เช่น วันพ่อ วันแม่ วันสำคัญทางศาสนา และอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 3.64 และ มีส่วนร่วมรับรู้เรื่องราวและร่วมการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 3.52 ตามลำดับ ผลการศึกษาสอดคล้องกับ ปริญญา กรุงกวี (2557) ศึกษาวิจัย เรื่อง ด้านบริหารงานบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นรายชื่อ พบว่า ด้านบริหารงานทั่วไปโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นรายชื่อ พบว่า การมีส่วนร่วมกิจกรรมปฐมนิเทศผู้ปกครองเมื่อเปิดภาคเรียนสูงสุดรองลงมา คือ การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับกิจการนักเรียน ตามโครงการที่โรงเรียนจัดขึ้น การมีส่วนร่วมในการใช้บริการสถานที่ในโรงเรียน เช่น สนามเด็กเล่น สถานที่เล่นกีฬาหรือออกกำลังกายห้องประชุม เป็นต้น และต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมในการจัดเวรยามช่วยบุคลากรดูแลสถานที่และทรัพย์สินของทางราชการ นอกจากนี้ กัณธญาณี ศรีสุริย์ภักษ์ (2559) ศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนพลุดาหลวง วิทยาลัยกวดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนพลุดาหลวงวิทยาลัยกวดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ด้านบริหารงานทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณารายชื่อ อยู่ในระดับปานกลาง 7 ข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจกรรมของนักเรียน และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ อยู่ในระดับน้อย 3 ข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การมีส่วนร่วมในการเอาใจใส่ดูแลนักเรียนให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมประสานความร่วมมือกับชุมชนในการให้ข้อมูล และการมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดแนวทางการส่งเสริมกิจการนักเรียนของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย

5.2.1.3 ด้านงบประมาณ พบว่า โดยภาพรวมของผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 2.66 เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า มีส่วนร่วมหรือสนับสนุนในการจัดหารายได้ในการดำเนินงานของโรงเรียน เช่น ทอดผ้าป่า/งานกุศล มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 3.49 รองลงมา คือ มีส่วนสนับสนุนในการระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษาของโรงเรียน เช่น การบริจาคทรัพย์สิน สิ่งของ เพื่อจัดกิจกรรมของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 3.18 และร่วมตรวจสอบติดตามการใช้งบประมาณของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 2.45 ตามลำดับ ผลการศึกษาสอดคล้องกับ ปริญญา กรุงกวี (2557) ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า ด้านการบริหารงบประมาณโดยภาพรวมอยู่ใน

ระดับมาก เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เป็นรายข้อพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาในรูปแบบต่างๆ สูงที่สุด รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้บุคคล องค์กรต่างๆ ช่วยสนับสนุนทุนทรัพย์เพื่อจัดการศึกษาและพัฒนาโรงเรียน การบริจาควัสดุสิ่งของหรือเงินเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาและกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน และต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมในการบริจาคคอมพิวเตอร์ให้แก่โรงเรียน ซึ่งกัณธญาณี ศรีสุรักษ์ (2559) ศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนพลุดาหลวงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนพลุดาหลวงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ด้านบริหารงานงบประมาณ โดยรวมและรายข้ออยู่ใน ระดับน้อย โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงบประมาณโรงเรียน และการมีส่วนร่วมในการบริจาคทรัพย์สิน ทุนการศึกษา อุปกรณ์การเรียนสิ่งของที่จำเป็น แก่โรงเรียน และการมีส่วนร่วมในการเสนอและจัดสรรงบประมาณของโรงเรียน ส่วนการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย และยังคงคล้อยกับกชพร สระแก้ว (2556) ศึกษาวิจัย เรื่อง ความต้องการและแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานโรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม “จงจินตฺรจิวรงศ์อุปถัมภ์” อำเภอเขาสมิงจังหวัดตราด

5.2.1.4 ด้านงานบริหารงานบุคคล พบว่า โดยภาพรวมของผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 2.41 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีส่วนร่วมในการเข้าประชุมผู้ปกครองเพื่อให้ข้อเสนอแนะกับผู้บริหารและครูในเรื่องต่างๆ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 3.29 รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร เช่น ร่วมแสดงความยินดีกับครูที่เข้ารับตำแหน่งใหม่และร่วมงานเลี้ยงส่งที่ครูได้รับการโยกย้าย อยู่เป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 2.42 และ มีส่วนร่วมในการคุมวินัยบุคลากรในโรงเรียนเช่นแจ้งการพบเห็นการกระทำผิดวินัยครูอาทิเช่นเล่นการพนันประพฤติตนไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 2.36 ตามลำดับ ผลการศึกษาสอดคล้องกับ กัณธญาณี ศรีสุรักษ์ (2559) ศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนพลุดาหลวงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ด้านบริหารงานบุคคล โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะกับโรงเรียนเพื่อแก้ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคลากรการมีส่วนร่วมเสนอแนะวิทยากรมาช่วยสอนในรายวิชาที่ขาด และการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมบุคลากรด้านการรักษาวินัย

ยกเว้น การมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานในโรงเรียน อยู่ในระดับน้อย ซึ่ง วรินทร์ วงษ์ทอง (2559) ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานโรงเรียนบ้านปะอูงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศรีสะเกษ เขต 3 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานโรงเรียนบ้านปะอูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 3.32 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อมีส่วนร่วมในการจัดครูผู้สอนเข้าสอนได้ตรงตามวิชาเอกและความถนัดของครูแต่ละคน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 3.44 และข้อร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 3.30 และยังสอดคล้องกับ ปริญญา กรุงกวี (2557) ศึกษาวิจัย เรื่อง ด้านบริหารงานบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นรายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานกับบุคลากรของโรงเรียนสูงที่สุด รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมเป็นอาสาสมัครในการช่วยเหลืองานโรงเรียนในด้านต่างๆ การให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการทำงานให้แก่บุคลากรและต่ำสุดคือ การมีส่วนร่วมจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม เพื่อช่วยเหลือโรงเรียนในด้านต่างๆ

5.2.3 แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยการมีส่วนร่วมหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ควรมีบทบาทส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ดังนี้

5.2.3.1 โรงเรียนควรมีบทบาทในการจัดการศึกษา ดังนี้

(1) จัดโครงการหรือกิจกรรมที่สามารถพัฒนาทักษะในศตวรรษ

ที่ 21

(2) จัดทำสื่อที่ใช้ภาษาหลากหลายและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อ

การศึกษาให้เหมาะสมกับเพศและวัยของนักเรียน

- (3) สนับสนุนงบประมาณในการจัดโครงการ/กิจกรรมให้เด็กได้ทำร่วมกับผู้ปกครองหรือชุมชน
- (4) ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกหรือคัดสรรอุปกรณ์การศึกษาต่างๆ ของโรงเรียน คัดเลือกหน่วยงานที่จะมาให้การอบรม สัมมนา สำหรับครูหรือนักเรียนในโรงเรียน
- (5) จัดให้นักเรียนภายในชั้นเรียนทุกคนหมุนเวียนกันเพื่อเป็นหัวหน้าห้องหรือเป็นผู้นำ
- (6) ผู้ปกครองเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครในการช่วยงาน โรงเรียน ในการจัดกิจกรรมต่างๆ มีการประกวดกิจกรรมครอบครัวดีเด่น
- (7) ควรจัดตั้งประธานผู้ปกครองแต่ละชั้นเรียนเพื่อเป็นตัวแทนเข้าร่วมประชุมร่วมกับครูภายในโรงเรียน
- (8) ให้ผู้ปกครองที่มีความรู้ด้านต่างๆ เข้ามาร่วมถ่ายทอดองค์ความรู้หรือประสบการณ์ให้กับนักเรียน ได้เกิดจินตนาการหรือแรงผลักดัน
- (9) จัดตั้งกลุ่มที่สามารถส่งข้อมูลให้ผู้ปกครองภายในโรงเรียนหรือภายในชั้นเรียนได้รับทราบพัฒนาการของบุตรหลาน
- (10) จัดปฏิทินการดำเนินกิจกรรมประจำปีของโรงเรียน
- (11) จัดอบรมผู้ปกครองเพื่อให้เห็นถึงความสำคัญถึงการเลี้ยงดูบุตรหลานด้วยตนเอง และเข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้ปกครอง
- (12) แต่งตั้งคณะกรรมการและมีแผนการตรวจเยี่ยมบ้านนักเรียน
- (13) จัดทำเว็บไซต์โรงเรียนเพื่อนำเสนอผลงาน
- (14) จัดตั้งกองทุนช่วยเหลือสำหรับนักเรียนที่เรียนดี หรือจัดกองทุนกู้ยืมภายในโรงเรียนสำหรับให้นักเรียนหรือผู้ปกครองกู้ยืมกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น และ
- (15) พัฒนา ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงระบบบริหารจัดการภายในโรงเรียนตลอดจน โครงสร้างบุคลากรให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา

5.3.2.2 ครูควรมีบทบาทในการจัดการศึกษา ดังนี้

- (1) ให้การบ้านนักเรียนที่ผู้ปกครองสามารถร่วมทำกิจกรรมได้ เช่น ให้เด็กฝึกอ่านออกเสียงตามผู้ปกครอง เล่าเรื่องประกอบภาพ พร้อมทั้งถ่ายวิดีโอเพื่อส่งการบ้านเข้าในกลุ่มชั้นเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดความตื่นเต้นและกล้าแสดงออก

(2) รายงานพฤติกรรมและทักษะการเรียนรู้ของเด็ก ในระหว่างที่อยู่ในโรงเรียนเพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนมากยิ่งขึ้น

(3) ให้ผู้ปกครองที่มีความรู้ด้านต่างๆ เข้ามาร่วมถ่ายทอดองค์ความรู้หรือประสบการณ์ให้กับนักเรียนได้เกิดจินตนาการหรือแรงผลักดัน เช่น ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทหาร ตำรวจ หมอ ธุรกิจส่วนตัว เป็นต้น

(4) จัดตั้งประธานผู้ปกครองแต่ละชั้นเรียนเพื่อเป็นตัวแทนเข้าร่วมประชุมร่วมกับครูภายในโรงเรียน

(5) จัดทำสื่อที่ใช้ภาษาหลากหลายภายในห้องเรียน และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เหมาะสมกับเพศและวัยของนักเรียน และ

(6) จัดให้นักเรียนภายในชั้นเรียนทุกคนหมุนเวียนกันเพื่อเป็นหัวหน้าห้องหรือเป็นผู้นำ เพื่อฝึกให้เด็กได้กล้าแสดงออก

5.3.2.3 ผู้ปกครองควรมีบทบาทในการจัดการศึกษา ดังนี้

(1) เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครในการช่วยงานโรงเรียน ในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น ร่วมถือป้ายหรือเป็นนักกีฬาร่วมกับลูกหลานในกิจกรรมแข่งขันกีฬา ร่วมเป็นอาสาสมัครในการดูแลนักเรียนในการออกค่ายหรือทัศนศึกษา เป็นต้น

(2) ให้ความร่วมมือในการส่งเสริมหรือพัฒนาทักษะบุตรหลานขณะที่อยู่บ้าน เช่น สอนการบ้าน ทำกิจกรรมร่วมกับบุตรหลาน มีเวลาพูดคุย/สอบถามเกี่ยวกับชีวิตประจำวันขณะที่อยู่โรงเรียน

(3) รายงานพฤติกรรมและทักษะการเรียนรู้ของเด็กในระหว่างที่อยู่ที่บ้านเพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนมากยิ่งขึ้น

(4) เห็นความสำคัญในการเลี้ยงดูบุตรหลานด้วยตนเอง และเข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้ปกครอง

(5) เห็นความสำคัญและเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นสำหรับบุตรหลาน เช่น กิจกรรมวันพ่อ วันแม่ กิจกรรมวันแข่งขันกีฬา เป็นต้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะการนำไปปฏิบัติ

5.3.1.1 ด้านบริหารงานวิชาการ ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศการศึกษา การแนะแนวทางการศึกษา และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลของโรงเรียน

5.3.1.2 ด้านบริหารงานงบประมาณ ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินของโรงเรียน พร้อมทั้งสนับสนุนการระดมทรัพยากรและจัดหาทุนการศึกษาของโรงเรียน และการมีส่วนร่วมในการเสนอ และจัดสรรงบประมาณของโรงเรียน

5.3.1.3 ด้านบริหารงานบุคคล ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานในโรงเรียนและร่วมยกย่องเชิดชูเกียรติ

5.3.1.4 ด้านบริหารงานทั่วไป ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดแนวทางการส่งเสริมกิจการนักเรียนของสถานศึกษา ส่งเสริมประสานความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการศึกษา

5.3.2 ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จและปัจจัยที่เป็นปัญหา อุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของผู้ปกครองและผู้นำชุมชน

5.3.2.2 ควรศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

- 5.3.2.3 ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
ของโรงเรียน
- 5.3.2.4 ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารงานในด้าน
ต่างๆ ของ โรงเรียน

The image features a large, faint watermark of the Rangsit University logo in the center. The logo consists of a stylized flame or sunburst shape at the top, with a circular base containing radiating lines. Below the logo, the text "มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University" is written in a semi-circle.

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นางสาวสุชีรา เล่นวาริ

ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษาคำนาฏการพิเศษ

สถานที่ทำงาน หัวหน้าฝ่ายการศึกษา สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

2. นายนิทัศน์ รักไทย

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านบางกะปิ

สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

ตำบลหลักหก อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี 12000

3. นายไสว จุฬา

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนไขศรีปราโมชญุสรณ์

สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

4. นายยุทธพงษ์ชัย เกตุบาง

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดสว่างอารมณ์

สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

5. ดร. สุรวิรุ์ รุ่งเรือง กรรมการบริหาร โรงเรียนศรีวิทยาปากน้ำ จังหวัดสมุทรปราการ

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

วิทยาลัยครูสุริยเทพ
ที่ วสท.4800/บง๕

22 กุมภาพันธ์ 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัย
เรียน นางสาวสุชีรา เสนาวี นักวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรีพิเศษ หัวหน้าฝ่ายการศึกษา
สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม 1 ฉบับ

ด้วย ว่าที่ร้อยตรีหญิงวนิดา พัฒเพ็ง รหัส 6007008 นักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร" ซึ่งงานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา EDA699 วิทยานิพนธ์ โดยมี ดร.จุลดิศ ศัญทัพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ขณะนี้ข้าพเจ้าอยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ โดยเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต บางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 4 โรงเรียน 1.โรงเรียนไฮศรีปราโมชญอนุสรณ์ 2.โรงเรียนสุเหร่าคลองจั่น 3.โรงเรียนวัดศรีบุญเรือง 4.โรงเรียนบ้านบางกะปิ ทางหลักสูตรฯ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านในการเก็บข้อมูลวิจัยของ ว่าที่ร้อยตรีหญิงวนิดา พัฒเพ็ง ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดขอความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

Wattana

(ดร.วิมลภา เจริญวงศาเวช)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

และผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต

ผู้ประสานงาน: คุณสวกัทร ชินสระน้อย
โทร.02-9972222 ต่อ 1275

 <p>มหาวิทยาลัยรังสิต RANGSIT UNIVERSITY</p>		<p>เลขที่หนังสือรับ: 4322/วท.บ.ร.ส.ร. ๒๖73/๒๕62 (๒๐๒๒) วันที่: ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒</p> <p>Website: www.rsu.ac.th 100 Ngongnuek Rd., Pathumthani 12110, Thailand</p> <p>Tel: 029 2222-3000 F: 029 2791-5257 E: info@rsu.ac.th</p>
---	---	--

วิทยาลัยครูสุวิทย์เทพ
ที่ รสท.4800/5๖๒

22 กุมภาพันธ์ 25๖2

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัย
 เรื่อง นายนิทัศน์ ภัคไทย ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม 1 ฉบับ

ด้วย ว่าที่ร้อยตรีหญิงวนิดา พัฒเพ็ง รหัส ๘๐๐7๐๐8 นักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูสุวิทย์เทพ มหาวิทยาลัยรังสิต กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร" ซึ่งงานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา EDAG๑๑ วิทยานิพนธ์ โดยมี ดร.จุลดิศ คัญทัพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ขณะนี้ข้าพเจ้าอยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ โดยเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต บางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวน ๖ โรงเรียน ๑.โรงเรียนโชครีปราโมชญนสรณ์ ๒.โรงเรียนสุเทพราชสองชั้น ๓.โรงเรียนวัดศรีบุญเรือง ๔.โรงเรียนบ้านบางกะปิ ทางหลักสูตร ฯ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านในการเก็บข้อมูลวิจัยของ ว่าที่ร้อยตรีหญิงวนิดา พัฒเพ็ง ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดขอความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

 (ดร.วัลลภา เฉลิมวงศาเวช)
 รองคณบดีฝ่ายวิชาการ
 และผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 วิทยาลัยครูสุวิทย์เทพ มหาวิทยาลัยรังสิต

ผู้ประสานงาน: คุณสมภัทร ชินสระน้อย
 โทร.๐๒-๐๑๗๒๒๒๒ ต่อ 1275

www.rsu.ac.th

มหาวิทยาลัยรังสิต
 RANGSIT UNIVERSITY

เลขที่วิทยานิพนธ์: _____
 กองวิชาวิจัย
 ชั้นปริญญาโท (2562)

Rangsit University
 Rangsit Rd., Pathumthani Rd.
 Pathumthani 12000, Thailand

T. (66) 2007 2200-30
 F. (66) 2201 5257
 E. info@rsu.ac.th

วิทยาลัยครูสุริยเทพ
 ที่ วสท.4800/506

22 กุมภาพันธ์ 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัย
เรียน นายไสว จุฬา ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนไฮศรีปรางโมxonสุวรรณ สำนักบริหารเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม 1 ฉบับ

ด้วย ว่าที่ร้อยตรีหญิงวนิดา พัฒเพ็ง รหัส 8007008 นักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร" ซึ่งงานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา EDA699 วิทยานิพนธ์ โดยมี ดร.จุลดิศ ศิโยทัต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ขณะนี้นักศึกษาอยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ โดยเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต บางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 4 โรงเรียน 1.โรงเรียนไฮศรีปรางโมxonสุวรรณ 2.โรงเรียนสุเหร่าคลองจั่น 3.โรงเรียนวัดศรีบุญเรือง 4.โรงเรียนบ้านบางกะปิ ทางหลักสูตรฯ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านในการเก็บข้อมูลวิจัยของ ว่าที่ร้อยตรีหญิงวนิดา พัฒเพ็ง ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดขอความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

 (ดร.วัทธนา เฉลิมวงศาเวศ)
 รองคณบดีฝ่ายวิชาการ
 และผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต

ผู้ประสานงาน: คุณสวภัทร ชินสระน้อย
 โทร.02-9972222 ต่อ 1275

 Scanned with CamScanner

มหาวิทยาลัยรังสิต
 RANGSIT UNIVERSITY

190 ถนนพหลโยธิน
 15120 กรุงเทพมหานคร
 10315 (RSU) 12000

Rangsit University
 Phraong Ake, Rangsit Rd.,
 Pathumthani 12000, Thailand

T. (043) 2997-2200-30
 F. (043) 2291-5737
 E. info@rsu.ac.th

วิทยาลัยครูสุริยเทพ
 ที่ วสท.4800/๖๖๘

22 กุมภาพันธ์ 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัย
เรียน นายพุทธพงษ์ เกตุบาง ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม 1 ฉบับ

ด้วย ว่าที่ร้อยตรีหญิงวันฉวี พัฒเพ็ง รหัส 6007008 นักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร" ซึ่งงานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา EDA699 วิทยานิพนธ์ โดยมี ดร.จุลดิศ ศัญทัพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ขณะนี้นักศึกษาอยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ โดยเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต บางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 4 โรงเรียน 1.โรงเรียนไชศรีปราโมชญุสรณ์ 2.โรงเรียนสุทรวร่าคลองจั่น 3.โรงเรียนวัดศรีบุญเรือง 4.โรงเรียนบ้านบางกะปิ ทางหลักสูตรฯ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านในการเก็บข้อมูลวิจัยของ ว่าที่ร้อยตรีหญิงวันฉวี พัฒเพ็ง ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดขอความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

 (ดร.วัลลภา เฉลิมวงศาเวส)
 รองคณบดีฝ่ายวิชาการ
 และผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต

ผู้ประสานงาน: คุณสวภัทร ชินสระน้อย
 โทร.02-0972222 ต่อ 1275

 Scanned with CamScanner

มหาวิทยาลัยรังสิต
Rajabhat Surin
Surin 32000, Thailand
T. 081 2297 2210-10
F. 081 2291 5257
E. info@rsu.ac.th

วิทยาลัยครูสุรินทร์
ที่ วสท.4800/5๑6

22 กุมภาพันธ์ 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัย
เรียน ดร.สุวีร์ รุ่งเรือง กรรมการบริหารโรงเรียนศรีวิทยาปากน้ำ จังหวัดสมุทรปราการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม 1 ฉบับ

ด้วย ว่าที่ร้อยตรีหญิงวนิดา พัฒเพ็ง รหัส 6007008 นักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูสุรินทร์ มหาวิทยาลัยรังสิต กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร" ซึ่งงานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา EDA699 วิทยานิพนธ์ โดยมี ดร.จุลดิศ ศัญทัพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ขณะนี้นักศึกษาอยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ โดยเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต บางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 4 โรงเรียน 1.โรงเรียนโศศรีปราโมชญ์ 2.โรงเรียนสุเทพร่าคลองจั่น 3.โรงเรียนวัดศรีบุญเรือง 4.โรงเรียนบ้านบางกะปิ ทางหลักสูตรฯ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านในการเก็บข้อมูลวิจัยของ ว่าที่ร้อยตรีหญิงวนิดา พัฒเพ็ง ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดขอความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

Wattana

(ดร.วัลลภา เฉลิมวงศาเวช)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

และผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

วิทยาลัยครูสุรินทร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

ผู้ประสานงาน: คุณสวกิ๋ว ชินสระน้อย
โทร.02-9972222 ต่อ 1275

www.rsu.ac.th

Scanned with
CamScanner

ภาคผนวก ค

ตาราง ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

ตารางความสอดคล้อง (IOC)

ตาราง ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต บางกะปิ กรุงเทพมหานคร

ข้อที่	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
14	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
18	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
19	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
21	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้

ข้อที่	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5			
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
24	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	+1	+1	1	1	ใช้ได้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

1. คำชี้แจง

1.1 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

1.2 แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศม.)

1.3 แบบสอบถามและคำตอบจะถูกเก็บไว้เป็นความลับเพื่อการวิจัยเท่านั้นจะไม่นำไปเผยแพร่

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและการเสนอผลการวิจัย จะเป็นการนำเสนอการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมทั้งหมด ดังนั้นผลการวิจัยจะไม่กระทบหรือเกิดผลเสียต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ

2. คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการจัดการเรียนรู้และเป็นแนวทางในการช่วยเหลือแนะนำให้ตรงกับความต้องการผู้เรียน เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ว่าที่ร้อยตรีหญิงวนิดา พัฒเพ็ง

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ น้อยกว่า 25 ปี 25 - 50 ปี มากกว่า 50 ปี
3. ระดับการศึกษา ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี สูงกว่าระดับปริญญาตรี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามกรณีศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านงานบริหารงานบุคคล และด้านงานบริหารงานทั่วไป โดยให้พิจารณาว่าท่านมีส่วนร่วมในแต่ละด้านเพียงใด โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนที่ท่านเห็นสมควร เพียงระดับเดียวใน 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมาก
- 3 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
- 1 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ข้อ	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
1.	ด้านวิชาการ					
	1.1 ท่านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นด้านคุณธรรม จริยธรรม เช่น เข้าร่วมกิจกรรมช่วยเหลือหรือเป็นวิทยากรในกิจกรรม นำนักเรียนเข้าร่วมปฏิบัติธรรมที่วัดใกล้บ้าน หรือกิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรมนอกสถานที่					
	1.2 ท่านติดตามผลการเรียนของนักเรียนจากครูประจำชั้นเป็นประจำ					
	1.3 มีส่วนร่วมในการเป็นผู้สังเกตจับบันทึกพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กและรายงานข้อมูลจากพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กให้กับโรงเรียน					
	1.4 ท่านมีส่วนร่วมในการดูแลและช่วยเหลือการทำบ้านของนักเรียน					
	1.5 ท่านมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้กับนักเรียน เช่น ร่วมจัดหาอุปกรณ์ที่ขาดแคลนให้กับโรงเรียน					
	1.6 ท่านร่วมส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและการศึกษานอกสถานที่ เช่น อนุญาตให้นักเรียนไปทัศนศึกษา					
	1.7 ท่านเข้าร่วมหรือส่งเสริมในการจัดกิจกรรมสำคัญและกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น กิจกรรมวันคริสต์มาส กิจกรรมวันพ่อ กิจกรรมวันแม่ กิจกรรมวันวิชาการ เป็นต้น					
	1.8 ท่านมีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำและจัดหาหนังสือตำราเรียน และเอกสารต่างๆ ที่น่าสนใจเพื่อให้นักเรียนได้อ่าน					

ข้อ	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
2.	ด้านงบประมาณ					
	2.1 ท่านมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการเปิดซองสอบราคาในการจัดซื้อจัดจ้างต่างๆ ที่โรงเรียนดำเนินการ					
	2.2 ท่านมีส่วนร่วมหรือสนับสนุนในการจัดหารายได้ในการดำเนินงานของโรงเรียน เช่น ทอดผ้าป่าหรืองานกุศลต่างๆ					
	2.3 ท่านร่วมตรวจสอบติดตามการใช้งบประมาณของโรงเรียน					
	2.4 ท่านมีส่วนสนับสนุนในการระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษาของโรงเรียน เช่น การบริจาคทรัพย์สิน สิ่งของเพื่อจัดกิจกรรมของโรงเรียน					
	2.5 ท่านมีส่วนร่วมรับรู้เกี่ยวกับรายรับรายจ่ายในด้านการเงินและการจัดซื้อจัดจ้างของโรงเรียน					
	2.6 ท่านมีส่วนช่วยเหลือหรือแนะนำการบริหารการเงินของโรงเรียน					
	2.7 ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดซื้ออุปกรณ์การศึกษาของโรงเรียน					
3.	ด้านการบริหารงานบุคคล					
	3.1 ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนคัดเลือกหน่วยงานที่จะมาให้การอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาตนเองของครูในโรงเรียน					
	3.2 ท่านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร เช่น ร่วมแสดงความยินดีกับครูที่เข้ารับตำแหน่งใหม่และร่วมงานเลี้ยงส่งที่ครูได้รับการโยกย้าย อยู่เป็นประจำ					
	3.3 ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนอัตรากำลังของบุคลากรในโรงเรียน					

ข้อ	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
	3.4 ท่านมีส่วนร่วมหรือแนะนำ ในการวางแผนกำหนด เป้าหมายและทิศทางการบริหารงานบุคลากร					
	3.5 ท่านมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมผู้ปกครองเพื่อให้ ข้อเสนอแนะกับผู้บริหารและครูในเรื่องต่างๆ					
	3.6 ท่านมีส่วนร่วมในการคุมวินัยบุคลากรในโรงเรียน เช่นแจ้งการพบเห็นการกระทำผิดวินัยครู อาทิเช่นเล่นการพนันประพฤติตนไม่เหมาะสม					
	3.7 ท่านแนะนำหรือมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการครู และบุคลากรในโรงเรียน					
	3.8 ท่านมีส่วนร่วมหรือแนะนำวิทยากรเพื่อเป็นการนำภูมิ ปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน					
	3.6 ท่านมีส่วนร่วมในการคุมวินัยบุคลากรในโรงเรียน เช่นแจ้งการพบเห็นการกระทำผิดวินัยครู อาทิเช่นเล่นการพนันประพฤติตนไม่เหมาะสม					
	3.7 ท่านแนะนำหรือมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการครู และบุคลากรในโรงเรียน					
	3.8 ท่านมีส่วนร่วมหรือแนะนำวิทยากรเพื่อเป็นการนำภูมิ ปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน					
	2.7 ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการ จัดซื้ออุปกรณ์การศึกษาของโรงเรียน					
4.	ด้านการบริหารทั่วไป					
	4.1 ท่านมีส่วนร่วมในงานธุรการของสถานศึกษา เช่น การรับส่งเอกสารสำคัญต่างๆ ของโรงเรียนให้กับ ชุมชน					
	4.2 ท่านมีส่วนร่วมกิจกรรมวันสำคัญของชาติศาสนาหรือ ที่สถานศึกษาและชุมชนจัดขึ้น เช่น วันพ่อ วันแม่ วัน สำคัญทางศาสนา และอื่นๆ					

ข้อ	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
	4.3 ท่านมีส่วนร่วม ในการเป็นผู้ประสานงานระหว่างสถานศึกษาระหว่างชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ เช่น เป็นจิตอาสาในการบริการ อาหาร และเครื่องดื่มในการจัดงาน					
	4.4 ท่านสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดหาเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนเช่นบริจาคคอมพิวเตอร์ให้กับโรงเรียน					
	4.5 ท่านมีส่วนร่วมในการดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน					
	4.6 ท่านเอาใจใส่ดูแลนักเรียนให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน					
	4.7 ท่านมีส่วนร่วมรับรู้เรื่องราวและร่วมการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียน					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ท่านกรุณาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ขอความอนุเคราะห์ในการเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับ ประถมศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

เนื่องจากผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยได้ผลในเรื่องของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ตามลำดับต่อไปนี้

1. ด้านวิชาการ

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ควรได้รับการพัฒนา 3 ลำดับแรกได้แก่ 1) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้กับนักเรียน เช่น ร่วมจัดหาอุปกรณ์ที่ขาดแคลนให้กับโรงเรียน 2) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นด้านคุณธรรม จริยธรรม เช่น เข้าร่วมกิจกรรมช่วยเหลือหรือเป็นวิทยากรในกิจกรรม นำนักเรียนเข้าร่วมปฏิบัติธรรมที่วัดใกล้บ้าน หรือกิจกรรมอบรมคุณธรรมจริยธรรมนอกสถานที่ 3) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำและจัดหาหนังสือตำราเรียน และเอกสารต่างๆ ที่น่าสนใจเพื่อให้นักเรียนได้อ่าน

2. ด้านงบประมาณ

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาด้านงบประมาณที่ควรได้รับการพัฒนา 3 ลำดับแรกได้แก่ 1) ผู้ปกครองมีส่วนช่วยเหลือหรือแนะนำการบริหารการเงินของโรงเรียน 2) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดซื้ออุปกรณ์การศึกษาของโรงเรียน 3) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการเปิดซองสอบราคาในการจัดซื้อจัดจ้างต่างๆ ที่โรงเรียนดำเนินการ

3. ด้านการบริหารงานบุคคล

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้านการวัดและการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมด้านการบริหารงานบุคคลที่ควรได้รับการพัฒนา 3 ลำดับแรกได้แก่ 1) ผู้ปกครองแนะนำหรือมีส่วน

ร่วมในการจัดสวัสดิการครูและบุคลากรใน โรงเรียน 2) ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมหรือแนะนำ ในการวางแผนกำหนดเป้าหมายและทิศทางการบริหารงานบุคลากร 3) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนอัตราค่าจ้างของบุคลากรใน โรงเรียน

4. ด้านการบริหารทั่วไป

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการบริหารทั่วไปที่ควร ได้รับการพัฒนา 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) ผู้ปกครองสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดหาเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนเช่นบริจาคคอมพิวเตอร์ให้กับ โรงเรียน 2) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในงานธุรการของสถานศึกษา เช่น การรับส่งเอกสารสำคัญต่างๆ ของโรงเรียนให้กับชุมชน 3) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของ โรงเรียน

แนวทาง ด้านวิชาการ

.....

.....

แนวทาง ด้านงบประมาณ

.....

.....

แนวทาง ด้านการบริหารงานบุคคล

.....

.....

แนวทาง ด้านการบริหารทั่วไป

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	วนิดา พัฒเพ็ง
วัน เดือน ปีเกิด	2 เมษายน 2534
สถานที่เกิด	จังหวัดชัยภูมิ ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ, 2557 มหาวิทยาลัยรังสิต ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, 2562
ที่อยู่ปัจจุบัน	136 ลาดพร้าว 134 เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนใจศรีปราโมชอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครู